

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HÍRDETÉSEK:

4-határból petít sor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási petít sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, március 27.

Mai számunk főbb közleményei:

- A papok fizetése.
- Az Ipartestületi közgyűlése.
- Aki a német császárral vadászott.
- Sulkovszky herceg kalandos élete.
- Epizódok a szerb trónörökös életéből.
- A béke felé.

Sándor király — és Kolakovics, a szolga.

Arad, március 26.

Avatatlan olvasó, aki megilletődve olvasod, hogy a magyar hitel tegnaptól mára huszszal fölment, a buza esett, a koronajáradék is cammogni kezd, — nem jutott eszedbe, hogy azon gondolkodj: mért nem jegyzik a börzén az emberéletet? Pedig most igen érdekes árfolyamhullámzásokat lehetne megfigyelni ebben a cikkben. Nem arra az emberéletről gondolunk, amely egyszerre olcsóvá lesz, mihelyt diplomáciai konfliktusról van szó s szinte értéktelenné, ha mozgósításról kezdenek beszélni. Ha a háborúnak lisztre van szüksége, a liszt megdrágul; ha ellenben emberéletről, az értékét veszíti.

Most más emberéletről van szó: arról, amelynek értékét Belgrádban becsülik meg. Belgrádban fölment, hihetetlenül fölment az emberélet ára. Néhány évvel hátrafelé menve az ér-

ték összehasonlításában, egyszerűen megdermesztő a különbség.

Pár év előtt Belgrádban a király élete se ért meg egy lyukas dinárt. Egy napon a hadsereg díszei és virágai meggyilkolták az ország királyát és királynéját, azután az ország hidegvérrel tovább cigarettázott. Az idegennek, aki odajött s a konak táján csoportosulást látott, a belgrádi hordár csak ennyit mondott: „Ott? Semmi. Megölték a királyi párt.” Senki nem a vállrojtja meg nem görbült s ebben az egy esetben Szerbia igazságszolgáltatása nemcsak a szeméin viselt köteléket, de a füleit is teletömte. Semmit nem hallott, nem tudott arról, hogy egy házaspárt meggyilkoltak, s az áldozatok egyike véletlenül az a király volt, akinek nevében talán még egy nappal előbb mások fölött ítéletet mondtak.

Most? A trónörökös nemes fölgerjedésében hasbarugia a privátdinárért. A boldogtalan udvari eseléd, miután élete utolsó óráiban megható hűséggel letagadja a fenséges gazda bűnét és kijelenti, hogy a lépcső erőszakkal a beleibe kapaszkodott, — meghal. S ez a gyilkosság förfordítja Szerbiát. A trónörökös lemond, csak-hogy szabadon állhasson a birák elő, akik a szolga kiontott életéért őt, a korona várandósát számadásra vonják. Belgrádban pedig vége van a nyugalomnak; mindenki a szegény Kolakovics esetével foglalkozik, s e

miatt talán megesik, hogy lemondanak a háborus hóbortról.

Egy szolga miatt... Az ő, meg a középkorban nemesak a királyoknak, de a nemes uraknak is, szabad rendelkezésük volt a rabszolgáik felett. Az övék volt; ha akarták, megölhették; másnak nem volt hozzá köze. Vett helyette egy másikat. Az autokraták megmaradtak az ő- és a középkorból, de a szolgák élete anyyira megdrágult, hogy egy ilyen kioltott élet egy királyi koronába kerül. Talán egy század előtt, ha ilyesmi esik — és bizonyosan megesett, — suba alá rejtették az ilyen dolgot. A eseléd családját megfizették, azután mindenki hallgatott róla. Még a történelem is, a mely különben is elég diszkrét tudott maradni az uralkodók és hercegek apró büneivel szemben. Szerbiában azonban nem marad el-tussolatlan. És ugyanott, a hol pár év előtt Obrenovics Sándor és felesége fölkoncoltatásáért nem bűnhődött más, mint a konak véres butorai, a melyeket kicipeltek, most Kolakovics, udvari eseléd élete száműzi és szürke herceggé teszi Karagyorgyevics Györgyöt, a ki az imént szándékozott volt belovagolni a világtörténelembe.

Kalapot kellene emelni a jogrend ilyen tiszteletén, a demokráciának ilyen hatalmas érvényesülésén, az egyformán mérő igazságszolgáltatás diadalán, ha más okokat nem lehetne

Tavaszi álmok.

Írta: Krüzselyi Erzsike.

Öreg, fehér szakállu, roskatag ember börtörkázik az uton. Tépett, foszladozó köpenyeg borítja a vállát, melyet ide-oda lenget a hűvös márciusi szellő. Megtört fényü szeméből lassan, szomorúan hullanak a könnyeseppek végig hosszú szakállán le, a földre, le a vizes, sáros olvadó hóba. Olyan különös az ég felette. Sűrű, nehéz hófellegek között azurkék foltok kándálnak ki, amelyekben keresztül kiragogy és millió sziporkákra török a havon, pocsolyákon a nap melegítő fénye. És eközben, meg-megállva, hullik a márciusi hó... Fény és árny így összekeveredve kergetik egymást az öreg ember körül.

Leül az ut szélére és reszkető kezére hajtja fejét.

Amott, messze, valami fehérség csillan; könnyű, mint az álom és szép. Egy fiatal leány, szőke és rózsás, illatos és fehér. Jön mindközelebb és amerre lép, aranyosabb a napsugár és jobban olvad a hó. Megáll az öreg előtt és részvétellel megszólítja:

— Mi bajod van? Miért sírsz?

— Sírok, hogy ilyen nagyon öreg vagyok és még nem tudok meghalni.

— Ne sírj, hiszen az élet szép, — nézd, hogy mosolyog az ég és föld köröskörül. Látod, én milyen vidám vagyok, — dalolnék, kacagnék egész nap!

— Hiszen azért sírok, mert olyan szép és

olyan fiatal minden és én ezért csak jobban érzem az öregségemet benne!

A leánya eszmorodik, lehajtja fejét és szőke, aranyos hajára rászállanak a könnyű fehér pihék, amelyeket hamarosan ragyogó gyémántcsépekké olvaszt a napsugár csókja. Mintha briliáns-tükkel volna teletűzve az a bodros leány-fej, amint ott áll.

— Ne sírj! — mondja ismét. Mesélui fogok neked, hátha az felvidítja a szivedet. Mesélni fogok egy barnafürtű ifjuról, akit én szeretek s aki elfog jönni majd érettem, amikor az orgonafák elhullasztják a szirmaikat és az akácok virágozni fognak.

— Hallgatlak, — mondta az öregember és a leány leült melléje.

— Még soha nem láttam őt, de még mikor bölcsőben szunnyadó gyermek voltam, már ott inceskedett velem álmaimban a képe. Aztán, hogy nőtem, növekedtem, mindjobban megismertem őt, akit sohasem láttam! Ha behunytam a szememet: ott állott előttem kitért karokkal és a csókja égetett, amikor az arcomra tapasztotta az ajkát... de mikor kinyitottam a szememet: nem láttam többé... És ilyenkor sírtam, úgy, mint te most, egész addig, amíg egyszer meg nem ígérte, hogy eljön majd, amikor az akácok virágozni fognak. És azután soha el nem válunk többé egymástól. Ő az enyém lesz, én az övé. Azóta nem sírok soha!

— Balga leány! Ne várd őt, ne higgyél neki! Mire elérkezik, te már haldokol-

ni fogsz. Az ő csókjai fogják siettetni a halálot!

— Ki vagy te, zord öreg, hogy így beszélsz hozzám? Hogy nem sajnálod a kételkedés és szomorúság árnyát rám borítani? Hát nem tudod, hogy én a Tavasz vagyok?

Az öregember még jobban összegörnyedt a szavakra, úgy látszott, mintha az élet elköltözni készülne belőle, de aztán hirtelen felegyenesedett és így szólott:

— De igen, én tudom, ki vagy! Vártalak. A te mosolyodból fakadtak az én könnyeim, a te kacagásod az én halotti énekeim. De üdvözöllek érte. Fáradt vagyok, szívesen megyek aludni. A könnyeimet felesékolják majd a te édes ajkaid és én a te puha, illatos öledben hajtom ősz fejemet örök álomra. — Mert én a Tél vagyok, az öreg és beteg...

És az öreg ember, a hosszú fehér szakállu, roskatag aggastyán, odabajotta a fejét a Tavasz ölébe és elaludt.

Az égen pedig egy perere eltűnt minden kékség, minden ragyogás, mert az ifju, édes Tavasz, amíg ott tartotta azt az ősz fejet az ölében, arra gondolt, hogy nem mondott-e mégis igazat az öreg ember?

Valahol, egy csupasz bokor aljában, ott, a hol a rét kezdődik az erdő lábánál, a vékonyodó, olvadó, jegeces hó egy pici ponton lassan emelkedni kezdett. Mintha egy láthatatlan ujj felnyomta volna a fehér leplet. Aztán lassan szétvált, mintha elszakadt volna és egy pici, egye-

sejteni, vagy legalább gyanítani. A fenségeket és a koronára váró főket se kimélő pletykák nem szünek nyüzsgöni ilyen esemény után. És azt zümmögik: nem a gyomron döfött Kolakovics életéről van szó, amelyet György herceg vesztett koronája árán se szerezhettek vissza. Hanem György hercegről, az ezután következőről, amelynek megédéséről gondoskodhatott valaki, aki kétségen kívül a gondviselés megbízásából járt el. És egy olyan ország trónörökösének életénél, ahol a királyokat minden fölindulás nélkül, rövid uton meg szokás gyilkolni, — sokkal jobb egy rendezett viszonyok közé került hercegé, teszem azt Páristól Nizzaig és vissza.

Regényes, kalandos epizód ez Szerbia regényében, amelynek még következik a folytatása. A György hercegről zengő fejezet már véget ért. Vajjon mi van a következőben: a lejtőnek rohant nép háboruba fuladása, a belső forradalom, vagy pedig a hideg zuhany alatt egyszerre józanná ocsudott nép visszavonulása, békéje? Mi, akik nem csupán olvasói, de közletről érdekelt szereplői vagyunk a balkán regénynek, ma is bizonytalanul, izgatottan várjuk a következő, még felvágatlan lapokat

A képviselőház husvéti szünete. Budapesti tudósítók telefonálják, hogy a képviselőház a husvéti szünet előtt, hétfőn vagy kedden tartja utolsó ülését és ekkor az elnök, a Ház üléseinek április 19-éig való elnapolása iránt, indítványt terjeszt elő. Az elnök felhatalmazást fog kérni, hogy a Házat a szükséghez képest előbb is összehívassa.

A bankkérdés. Budapesti tudósítók telefonálják: Kossuth Ferenc állapotában tartós javulás állott be. Politikai körökben azt hiszik, hogy Kossuth 4—5 nap múlva több napi tartózkodásra Bécsbe fog utazni, amikor a bankkérdésben valószínűleg döntés fog bekövetkezni.

nes, hgyes barna valami ütötte ki a fejcsékéjét. Meleg márciusi nap mosolygott az égen és üde szellő borzolta a folyó habjait odébb. A kis barna, karesu növényke széttekintett a világban, aztán, mint aki nagyon jól érzi magát, kezdett szinesedni. Nőtt és a barna ruhájába zöld sávokat szőtt, aztán feldiszipette lilaszín selyemmel és szétterjesztve szirmait, bájosan, szemérmesen mosolygott a világba a kis kőkörösín. Odább, ahol a hegyoldal lejtőjén már el-tűnt a hó s a barnás harasztan átesillámlott az új élet zöldes fénye, egy kicsi, sárga bimbó hajladozott. Az is nagyon jól érezhette magát, mert lassan szétártta szirmait, megelőzve alvó testvéreit. Ez volt egy szál kis kankalin. Boldogan tekintett szét ő is a világban és meglátta a kőkörösín. Nagyon megörült neki.

— Isten hozott, kedves testvér! Te is felébredtél már a hosszú álomból? Üdvözöllek!

— Isten hozott, — felelte a kőkörösín örömmel, — boldog vagyok, hogy látlak! Most már nem érzem egyedül magamat. Ugy látom, hogy még csak mi ketten vagyunk ébren.

Talán nagyon is hamar ébredtünk fel, nem hoz-e valami veszedelmet ránk ez a sietés?

— Ne félj, hát nem látod, milyen melegen csókol a nap, a mi apánk? Nem engedett volna felébredni még minket, ha nem tudná, hogy a Tél már meghalt!

— De még nincs eltemetve: a Tavasz még ott ringatja az ölében. Én félek, hogy még egy pillanatra felébred és fagyasztó lehelletére elhervadnak gyöngé szirmaink!

A papok fizetése.

A képviselőház ülése.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, március 26

Bevonult a béke a képviselőházba. A leg-háborusabb pártok is konstatálják, hogy most már gyorsan bekövetkezik Szerbia leszerelése. Háborus javaslatokat vártak, de ilyeneket egyáltalán nem terjesztenek a Ház elé. Csöndben folytatták a kongrua-javaslat tárgyalását, melynek részletes vitájában Apponyi gróf beszéde után a 4-ik szakaszig jutott el a Ház.

A mai ülésről a következő tudósítást adjuk:

Justh Gyula elnök tíz óra után nyitja meg az ülést.

Jegyzőkönyvhitelesítés után félremagyarázott szavainak helyremagyarázására kér szót

Artim Mihály: Minden bevezetés személyének megtámadására való vonatkozás nélkül a kongruáról kezd beszélni.

Elnök: Erről tegnap már nyilatkozott a képviselő ur. (Derűtség). Most tessék ahhoz szólni, amihez szólásra jelentkezett.

Artim Mihály néhány mondat után, amelyeket nem lehetett tisztán meghallani, leül. (Derűtség).

Következik

a kongrua

rendezéséről szóló javaslat folytatolagos tárgyalása.

Nagy Dezső: Időszerűnek és szükségesnek tartja a lelkészi jövedelmek rendezését. A felekezetek autonómiáját az államérdek megóvásával kell megteremteni. A helyes egyházpolitikai alkotások egyik léncszemét látja a javaslatban, azért elfogadja azt. (Helyeslés)

Markos Gyula: Kijelenti, hogy elfogadja a javaslatot. (Helyeslés.) Nem szabad örömet okozni a szociálistáknak azzal, hogy a papok elégedetlenek legyenek megóvhatóságukkal, ami által esetleg kisebb energiával működnek a szociálista veszedelem ellen. A holt kézi birtokok fennmaradásáról szól ezután s rámutat arra, hogy az egyházi birtokokból nálunk a közművelődésnek és szegényügynek igen sok segítségük van. Ép ezért szükséges ezek fennmaradása.

Máriássy Mihály: A javaslat legkevésbé sem sérti az egyházak autonómiáját. A sokat kifogásolt negyedik szakasszal az állam garanciát kíván magának szerezni az egyház ha-

— Ne félj, — mondom, — már a sirja is meg van ásva. Csak még azt a meleg szürke felhőt várja a Tavasz, mely langyos esőt hoz és az majd elmossa utolsó nyomait is a Télnek és felébreszti többi testvéreinket is mind. Örüljünk az életnek, úgy is nagyon rövid lesz! Mond: láttál-e már lepkét?

— Még nem, pedig azt álmondtam, hogy amikor fölbredek, egy gyönyörű, szivárványos szárnyu lepke fog csókolni és most őt keresem mindenütt, de nem látom.

— És én azt álmondtam, hogy egy ragyogó aranyszárnyu bogár epedett a szerelmemért, de én elutasítottam, mert egy fehér lepkébe voltam szerelmes még tavalyról. És én sem látom most egyiket sem.

— És nézd, a Tavasz letette az öléből az öreg Tél fejét és beburkolozott a fátyolába, már nem látom! Félek!

— Én is félek! Miért is siettünk, miért is akartunk elsők lenni! Rosszat sejtek testvér. Zárjuk be szirmainkat...

De még mielőtt megtehették volna, fagyasztó jég sivitott át felettük, melytől ismét vékony szélregetet kaptak a tócsák és ők ketten haldokolva, megsemmisülve görnyedtek a földre...

Az öreg Tél utolsó sóhajtása volt, mert a Tavasz haragudott rá, amiért megvádolta kedvesét, a Nyarat — és nem akarta felcsókolni a könnyeit...

zafias működéséről. Ezért helyes e szakasz. A javaslatot elfogadja.

Elnök jelenti, hogy szólásra nincsenek többen feliratkozva s így a vitát bezárja.

Merey Lajos előadó néhány vita közben elhangzott ellenvetésre válaszol röviden és kéri a javaslat elfogadását.

Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter: Honorálni kívánta e javaslattal azt a nemes magatartást, amelylyel lelkészi karunknál minden nemzeti kérdésben, így a legutóbbi nemzeti ellenállásnál is találkoztunk. (Helyeslés.) A Ház régi becsületbeli tartozása volt e kérdés rendezése és örömmel látta, hogy a javaslat minden oldalról tetszéssel találkozott. Egyesek kifogásolták, hogy az állam terhére rendezték a papok jövedelmét. Erre az a megjegyzése, hogy így történt ez az egész vonalon, ahol jogos és régi igények kielégítéséről volt szó. Államilag rendezte e kérdést már a 48-as idők törvényhozása is. Ő nem kívánja úgy rendezni az egyházi kérdéseket, amiként azt itt Gyarmathy Dezső szóba hozta. Ha a Ház a konfiskációs politikának adna helyet, akkor a perében távozna helyéről. (Taps.) Sokan keveselték a rendezésnél megállapított összegeket. Neki az állam képességével kellett számolnia. Reméli, hogy a jövőben az állam pénzügyei nagyobb áldozatokat is megfognak engedni. (Helyeslés.) Kifogásolták azt is, hogy a magyar nyelv érdekeit nem védi meg eléggé a javaslat. Ő tudja a legjobban, akinek kezében az állam összes közművelődési ágai összefutnak, hogy milyen mértékben lehetett a magyar nyelv tudásának követelményét forszírozni. Mindent megtett, hogy a saját és a Ház aggodalmait e kérdésben megszüntesse és ez sikerült is. (Helyeslés.) Megengedi, hogy pl. Nagy György, aki nagyon hazafias ember, nem elégzik meg a javaslatban foglaltakkal, csak hogy neki több körültekintéssel kell intéznie a dolgokat, mint Nagy Györgynek. (Derűtség.) Lukács László határozati javaslatát nem fogadja el. Lukácsi László: Vártam!

Apponyi Albert: Lukács javaslata bizonyosság arra, hogy vannak az államban felekezettek, melyeknek tagjai államellenes felfogást tanusítanak. Ha pedig ez így van, akkor jogosan lehet követelni, hogy védekezzünk ezek ellen az elemek ellen. (Tetszés.) A hitoktatók fizetésének emelése az egyházak belügye. A javaslat igyekszik az összes érdekeknek eleget tenni Kéri a javaslat változatlan elfogadását. (Eljenzés.)

A javaslatot a Ház általánosságban változatlanul elfogadta.

A részletes tárgyalás következik ezután. Az első szakaszhoz Csernoch János ad be módosítást.

Nagy György a lelkészi fizetésnek 2400 koronára való kiegészítését kéri.

Lukács László hasonló célú módosítást ajánl.

Apponyi Albert kéri az összes módosítások mellőzését, kivéve Csernoch János módosítását, amelyhez hozzájárul.

A Ház ilyen értelemben határoz.

A második szakaszt változatlanul fogadják el.

A harmadik szakasznál

Apponyi Albert jelenti, hogy az e szakaszhoz tervbevetett módosításától eláll, hanem helyette a Kmety Károly által előadandó módosításhoz járul hozzá.

Elnök: Akkor a miniszter ur most nem szólhat.

Ugron Gábor: A miniszter bármikor fel szólalhat.

Elnök: Ne tessék az elnök eljárását megjegyzésekkel kísélni.

Ugron Gábor (ingerülten): Nem megjegyzés volt. Allítás volt.

Elnök (emelt hangon): Mindegy. Nem engedem meg, hogy kritizáljon. Rendre fogom utasítani.

Kmety Károly: Módosítást nyújt be, amelyben azt kívánja, hogy a miniszter ne adhaszon dispencziót azoknak a lelkészeknek, akik nem bírják a magyar nyelvet.

Apponyi Albert gróf a szakasz világosabb szövegezésé miatt hozzájárul Kmety módosításához. A Ház ilyen értelemben fogadja el a módosítást.

Az 5-ik szakaszhoz Damján Vazul módosítást ajánl. Apponyi Albert gróf szintén módosi-

tást ajánl, amely szerint az egyházi fenhatóság, vagy államellenes viselkedés esetén, az egész egyházmegye papságától megvonható a kongrua.

A Ház ezt a módosítást elfogadja, valamint vita nélkül és változatlanul a javaslat további összes szakaszait, mire az ülés délután 2 órakor véget ért.

A ki a német császárral vadászott.

Agyonlőtte az erdőrt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 26.

Béregen nagy becsülete volt Vig (Puccel) Boldizsárnak, az ismert orvvadásznak, aki egyszer a német császárral együtt vadászott. A respektusát csak Szántó Ferenc erdőőr csökkentette, aki gyakran elnászpárgolta az ötletes vadászot. Ezért aztán megölte a vadórt. A véres eseményről a következőket jelenti tudósítónk:

A napokban a kincstári erdőben lövéseket hallott Szántó Ferenc erdőőr. Tudta, hogy valamelyik orvvadász veri fel a vasárnap nyugodalmat csendjét s nyomban a hang után sietett.

Az erdőben egy tisztáson két ismert béregi orvvadászt pillantott meg. Vig (Puccel) Boldizsárt és Lovrinov Tamást. Alig tűnt fel azonban az erdőőr alakja, Vig célbavette és rálőtt. A golyó Szántó Ferenc hasába furódott. A vadórnek még csak annyi ideje volt, hogy el-sütötte fegyverét s a következő pillanatban holtan rogyott össze. A gyilkosok pedig, akik csak azért lőttek, hogy a vadórt odacsalják, elfutottak. A lövöldözés zajára figyelmessé lett Gersics Antal is s oda sietett, a honnan a lövéseket hallotta. Mire odaért, akkor Szántó Ferenc már halott volt. A két orvvadász pedig kívül volt a lőtávolon. Sikerült mindkettőjüket elfogni.

Vig Puccel nem is tagadja a bűnét. Ellen-ségét látta a vadórben s ezért megölte.

Egész Bácskában népszerűvé tette őt a kö-vetkező stikli:

Három év előtt, a mikor a német császár lent járt vadászni Frigyes főherceg béregi uradalmában, Vig együtt vadászott a császárral.

Mikor a béregi uradalomban megtudták, hogy jön a császár, természetesen nagy előkés-zületeket tettek a fogadtatására. Az egész kör-nyék tele volt csendőrökkel, akik arra vigyáz-
tak, hogy idegen ember be ne juthasson a nagy urak vadászterületére.

Már negyedik nap vadászott Béregen a császár csendőri felügyelet alatt, amikor egy-szerre csak egy csendőr azt vette észre, hogy egy tölgyfáról hullik az orrára a makk. Ámbár a csendőrnek haptákba kellett állnia, mert már közelgett fényes kíséretével a császár, — mégis felnézett, hogy mi az oka, hogy egyszerre meg-
indul a makkos.

A fa ágai közt egyszerre csak a Vig Puc-cel kárörvendően mosolygó arcát látta meg.

— No ugyan szépen rászédtelek benne-
teket — szolt a bámuló csendőrnek. — Hiába vigyázatok, én mégis itt vagyok, ha akartam volna, akkor agyonlőhettem volna a német csá-
szárt. Hanem most már jön a császár, lemá-
szok és kezet fogok vele.

A császár tényleg minden pillanatban meg-
érkezhetett s ha észreveszik, hogy idegen em-
berek vannak jelen, pláne ha megtudják, hogy
egy rettegett orvvadász leskelődhet a németek
uralkodójára, akkor a csendőr is kenyerét
veszti. Felszólt tehát a fára:

— Maradj fent a fa tetején és meg ne
moccanj.

Vig azonban tudta, hogy ő a helyzet ura s megalkudott a csendőrrel, hogy csak akkor marad a fa tetején, ha elviheti azt a szarvast. amit a császár vadászatok alatt lőtt.

A csendőr mindenbe beleegyezett.

Amikor a császár és kísérete elvonult, le-
jött a fáról a vadász, s nevetve magyarázta
el, hogy ő a császár vadászatok előtt egy odvas
fába bujt bele, s vitt magával négy napra való
élelmiszert is. Mikor a császár megérkezett, ő
felmászott egy fára, s onnan nézte a vadász-
ton levő nagy urakat.

A vadász azonban ügyesebb volt mint a
császár, mert ő elejtett egy hatalmas szarvas-
bikát, amelyet a császár sebesített meg, s elrej-
tette a zsákmányt. A vadászát végeztével ezt is
hazavihette.

Természetes, hogy ilyen nevezetes ember-
nek fájt a foga az erdőőrökre. A többi béregi
orvvadászok is szörnyen el voltak keseredve
két vadór ellen, s mintegy nyolcan-tizen ösz-
szeesküdtek, hogy ahol érik, elteszik őket
láb alól.

Sulkovszky herceg kalandos élete.

Küzdelem a gondnokság ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 26

Nemrégén irtunk arról, hogy Sulkovszky József herceget a kölni törvényszék gondnok-ság alá helyezte. Ez alkalomból egy budapesti lap a következő érdekességeket mondja el a herceg kalandos életéről:

Kalandos, mozgalmas mult áll a hatvan-
négy éves agastyán mögött, aki szenvedélyes
elkeseredett harcot folytat mostanában sok mil-
liós vagyona fölötti szabad rendelkezési jogá-
nak visszavívása érdekében. Sulkovszky József
hercegről van szó, akinek örült pazarlásairól
annak idején hasábokat irtak a magyar lapok,
mert a lengyel eredetű család idővel magyarrá
lett s a költségek dühben szenvedő herceg is
Magyarországon született, Ida nevű nővérével
együtt, aki Tagányi Sándor dr. aradi ügyvéd
neje lett s érdekes körülmények között vált el
tőle később.

A hercegen már kora ifjúságában jelent-
keztek a költségek düh előjelei. Alig pely-
hedzett az álla alatt, már is olyan gáláns ka-
landjai voltak, hogy a családja közbelépésére
gondnokság alá helyezte az aradi kir. törvény-
szék. Ez alkalommal ugy szabadult a hivata-
los gyámkodás alól, hogy 1869-ben lemondott
magyar állampolgárságáról s a porosz állam
kötelékébe lépett.

Vidám, gyönyörű élet következett, ahogy
ujra keze ügyébe kaparinthatta millióit. Ma-
rokkal szórta a pénzt s fenéig üritette a gyö-
nyörök, élvek kelyhét. Majd beleszeretett egy
Lehmann nevű német színésznőbe s feleségül
is vette. A házaset mézes gyönyöreire nem tar-
tottak soká, 1879-ben kettéváltak.

Az aranyzabadság azonban nem tartott
soká. Két esztendő mulva ujra belehabarodott
a német Thalia egy másik papnőjébe, valami
Heger nevű drámai szendébe, aki régi szerep-
körével való kegyetlen ellentétben, vasmarok-
kal fogta meg a gyepőt s hercegi férje urát
papucs alá kergette. Ez természetesen kézzel-
lábbal tiltakozott a drága pénzen vásárolt rab-
iga ellen, válással fenyegetődött, hogy ilyen-
képpen szabaduljon meg „szende” zsarnokától.
Csakhogy ő nagysága hallani se akart a válás-
ról. Ehelyett kapta magát s gondnokság alá
helyeztette az urát — javithatatlan pazarlási
düh címén.

A herceg dühös volt, amivel ugyan keve-
set segíthetett magán. Hiába: törököt fogott,
de a török — elvitte. Sőt, hogy nem akart be-
lenyugodni helyzetébe, ő nagysága rövid uton
szanatóriumba esukatta. Ott senyedett pár
esztendeig, miglen ujra beleavatkozott egy nő
kéz kalandos élete fonalának tovább bonyolítá-
sába. Egy magyar leány, Versegly Irma meg-
szöktette s bámulatos energiával gondnokság
alól való felszabadíttatását is kijárta a német
bíróságoknál. Hűségesen ki is tartott mellette
holta napjáig s hogy elköltözött az élők sorá-
ból, a megszorodott herceg bielizti birtokán
temettette el s mauzoleumot emeltetett. E mau-
zoleum alatt akart majdan ő is pihenni s nem
kimélt sem pénzt, sem fáradságot, hogy men-
nél fényesebb emlékek örökítse meg hálás ke-
gyeletét. Hatvanezer koronájába került ez a
mauzoleum s ezt a bőkezű kegyeletet is fel-
használta ellene a felesége, aki ez okból újból
gondnokság alá juttatta.

Pár hónap mulva valahogy ismét kiszaba-
dult a gondnokság alól, de harmadfél évvel
utóbb, 1902-ben ujra elérte a végzete s a kölni
törvényszék ujra gondnokság alá helyezte. En-
nek a bírósági végzésnek az volt a főindoka,
hogy a herceg harminchatezer frankot fizetett
Párisban egyetlen boldog éjszakáért.

Azóta hasztalan mozgat meg a hereeg min-
den követ, hogy ujra visszanyerje vagyona
felett szabad rendelkezését. Minap utasította el
a bíróság legutóbbi kérvényét. Ebben már me-
lankólikus hurokat pengetett meg a sokat élve-
zett, sok gyönyört kifogyhatatlanul habzsoló
herceg. Azt írta kérvényében, hogy legyenek
tekintettel ősz furtjeire s oldják fel a gondnok-
ság alól, hiszen már annyira öreg, hogy nincs
mit tartani attól, hogy vagyontát meggondolat-
lan kalandokra pazarolhatná.

A bíróság nem hitt a hatvannégy éves
Don Juan megtérésében. Ez az elutasító birói
határozat legfényesebb bizonyítványa Sulkov-
szkynak arra nézve, hogy öreg ember nem vén
ember.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Az eskü. Frank Leó aradi kereskedő egy
közönséges sommás pert indított az aradi kir.
járásbírósnál B. M.-né ellen. A bíróság a mai
napra tüzte ki a pörben a tárgyalást és az al-
peresnőnek esküt ítelt meg, ugy, hogyha haj-
landó állításaira az esküt letenni, Frank Leót
vele szemben elutasítja keresetével. Az asz-
szony, aki fogadkozott, hogy ő a valót adta
elő, a bírónak megtagadta az eskületét és
azt mondotta, ha a bíróság elhiszi eskü nélkül,
amit mond jó, ha nem hiszi el azt sem bánja,
de ő sem esküt, sem fogadalmat nem tesz.
Hiába kapacitálta a biró esküre és magyarázta
neki, hogyha ezt megtagadja, elvesziti a pert,
az asszony makacs és hajthatatlan maradt,
aminek természetesen az lett a következménye,
hogy a pört elveszítette.

§ Egy szaklap sajtópöre. Többször volt már
szó a lapokban arról a följelentésről, amelyet
az aradi kereskedők és iparosok egy része tett
az Aradon megjelenő Délmagyarországi Hite-
l-tudósító című szaklap ellen, amely nevüket
egy „Tudakozódási jegyzék” című rovatban,
bár óvatos körülírással, oly módon közölte,
hogy ez a közlés az avatatlan olvasót az illető
kereskedők és iparosok hitelképessége fölől
gondolkodóba ejtette, sőt megtéveszthette. Az
aradi törvényszék vizsgálóbírója és vádtanácsa
elutasította ezt a följelentést. Az érdekelt ke-
reskedők és iparosok nevében Sugar Jenő dr.
ügyvéd a nagyváradi ítélőtáblához felfolyamo-
dást nyújtott be. Az ítélőtábla a napokban
Szentkeresztly táblai elnök elnöklésével és
Böhm bíró előadása alapján hozott végzésével
megváltoztatta az aradi törvényszék határoza-

tát és elrendelte a Délmagyarországi Hiteltudósító ellen beadott feljelentés ügyében a vizsgálatot.

§ Felmentett ékszerész. Budapesti tudósítás alapján megirtuk néhány hónappal ezelőtt, hogy Deutsch Izidor aradi órászt a budapesti büntető törvényszék zsarolás miatt két hónapi fogházra ítélte. Az ügyesség azért emelt vádat ellene, mert állítólag megszarolta Barta Ferenc volt képviselőt. Most Budapestről azt jelentik, hogy Deutsch Izidort a tábla fölmentette.

Az ipartestület közgyűlése.

Elismerés Barabás Bélának.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 26.

Csütörtökön délelőtt 10 órakor tartotta az ipartestület évi rendes közgyűlését az iparosház nagytermében Steigerwald Alajos elnöke alatt, az iparosság élénk részvételével. Steigerwald elnök megnyitván az ülést, rövid visszapillantást vet az ipar lefolyt évére, s felémelve az év kiemelkedőbb eseményeit, előterjeszti az előjáróság évi jelentését. A közgyűlés az évi jelentést tudomásul vette. Steigerwald elnök a jegyzőkönyv vezetésére Kádas Lajos dr. titkár, hitelesítésére Kotsis Lajos, Schaffer József, Stark Sándor, Stojakovits Milán tagokat kéri fel.

Elnök kiemeli Barabás Béla dr. országgyűlési képviselő, testületi ügyésznek az ipari közügyek intézése terén kifejtett eredményes közbenjárását s indítványozza, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazzon Barabás Béla dr.-nak. A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel fogadta az indítványt.

Kádas dr. titkár előterjesztette a testület zárszámadásait és költségvetési előirányzatát, amelyet a közgyűlés egyhangúlag elfogadott és a felmentvényt a tisztviselői karnak megadták. Stark Sándor indítványára a közgyűlés úgy az elnöknek, mint titkárnak, valamint az előjáróságának működésükért köszönetet szavaz. Ifj. Czeiler István indítványára a közgyűlés Hönig Ottónak, Glück Károly indítványára pedig Kovács iparhatósági biztosnak szavazott köszönetet.

Tárgyalta azután a közgyűlés az építő ipari szabályrendelet hatályon kívül helyezésére vonatkozó előterjesztést; ezen tárgyban kimondták, hogy a szabályrendelet hatályon kívül helyezését véleményezik és ez irányban tesznek előterjesztést a kereskedelemügyi miniszteriumnak. A közgyűlés még több kisebb ügyet letárgyalva s az elnök elítélésével ért véget.

A közgyűlésen jelentékeny összeg folyt be a vesztőhely megváltására és a Kossuth-szobor céljaira.

MULATSÁGOK.

(=) Az evangélikusok mulatsága. A kolozsvári Egyetemi Énekkar hangversenye Lugoson, mint értesülünk, fényesen sikerült. A nagy és szép számú közönség nagy ovációkban részesítette nemcsak az énekkart, hanem a férfi énekes négyest is. A hangversenyt követő táncvigalom is kitűnően sikerült. A fatalság reggelig mulatott, míg a vonat Temesvárra nem indult. Ezen értesítés Arad műkedvelő közönségére is bizonyára biztatónak hat és arra készíti, hogy mennél nagyobb számban részt vegyen a kolozsvári Egyetemi Énekkar és a férfi éneknégyes, valamint a filharmonia együttes által az év. egyház javára rendezendő műsoros táncestélyen. Mint értesültünk, az énekkar 27-én 11 órakor érkezik meg és a pályaudvaron az egyház, a filharmonia együttes és a helybeli dalárdák által fogadtatik és egyenesen a szabadságszoborhoz megy, hogy azt megkoszorúzza. Délután 1 órakor a Fehér Kereszt télikertjében közös ebéd lesz. A hangverseny pont 8 órakor veszi kezdetét.

A BÉKE FELÉ.

Megjött az orosz válasz. — A háboruspárt bukása Belgrádban
György trónörökös lemondása.

— Távirati tudósítás. —

Arad, március 26.

A mai nap legnagyobb eseménye, hogy a bécsi külügyminiszteriumhoz megérkezett Oroszországnak a jegyzéke, amelylyel Bosznia és Hercegovina annekszióját elismeri. Ez némileg könnyít a további eljárás, de a helyzetet még mindég nem lehet a legutóbbi események által teljes optimizmussal felfogni. A belgrádi viszonyok teljesen homályosak és hire jár, hogy a lakosság hangulata forrongó, más hírek szerint pedig György trónörökös visszavonta lemondását. Tehát míg Belgrádban a helyzet nem tisztázódik és a nagyhatalmak eljárása Belgrádban nem fog teljes sikerrel járni, nem lehet világos ítéletet mondani, sem azt állítani, hogy a helyzet annyira javult, hogy a háboru ki van zárva.

Ausztria-Magyarország még néhány napig várni fog, de legkésőbb hétfőn okvetlenül átnyújtja a válaszjegyzéket, akár elvégezték akciójukat a nagyhatalmak, akár nem. A mai nap folyamán különben Bécsbe veszélyes hírek érkeztek egy állítólagos összeütközésről, mely ma a Drina partján történt volna. Hir szerint osztrák-magyar részről 25 közkatona és egy százados esett volna el; de ezt a hírt a közös hadügyminiszterium a késő éjjeli órákban megcáfolta. Az osztrák képviselőházban Bienerth báró tett ma érdekes kijelentést a helyzetről.

A mai háborus hírekről alábbi táviratainkban adunk számot:

Oroszország elismeri az anneksziót.

Mi bírta Oroszországot eagedékénységre?

Párisból jelentik: Diplomáciai forrásból jelentik: Kedden este Pétervárott miniszteri tanács volt, amely éjfélig tartott s amely a helyzettel foglalkozott. A berlini kabinetnek a konfliktus megoldása végett küldött nagyon komoly tanácsa igen mély hatást tett az orosz kormányra. A berlini kormány fölvilágosította az orosz kabinetet arról, hogy Ausztria és Magyarország el van tökévelve arra, hogy Bosznia-hoz való jogát a legnagyobb nyomatékkal meg fogja védelmezni s egyuttal kijelentette azt is, hogy Ausztria és Magyarország minden körülmények között számíthat az összes német haderő támogatására, mihelyt ennek szüksége bekövetkezik. Ausztria és Magyarország nem kíván a hatalmaktól egyebet, mint a tényleges állapotnak elismerését. Mihelyt ez a formális elismerés megtörtént, Ausztriának és Magyarországnak alig lesz mit követelnie Szerbiától és nagyon könnyen lehet majd megegyezni a formuláról, amelyet Szerbiának el kellene fogadni. A német birodalmi kancellár eme nyilatkozatának hatása alatt az orosz miniszteri tanács elhatározta, hogy az anneksziót formálisan elismerik. Már éjféli volt, amikor a cár a miniszteri tanácsnak ehhez a döntéséhez hozzájárult.

Párisból táviratozzák: A Temps értesülése szerint Vilmos császár a legutóbbi napokban levelet irt a cárnak és Ferenc Ferdinánd főherceghez. A cárhoz intézett levelében Vilmos császár Oroszországot rá akarja bírni Bosznia és Hercegovina anneksziójának elismerésére. A Ferenc Ferdinándhoz intézett levelében a német császár kifejezést ad annak, hogy Németország szükség esetén a szövetségi hűséget sokkal nagyobb mértékben fogja betartani, mint arra a betű szerinti szöveg kötelezi.

A cár befolyása.

Pétervárról jelentik: Jól értesült forrásból jelentik, hogy az orosz kormány az annekszió dolgában való irányváltatása közvetlenül a cár befolyására vezetendő vissza, amelynek következtében a legközelebbi időben várható, hogy a Balkán-kérdéseket békésen fogják elintézni. Izvolszki az utolsó pillanatban meggyőződött arról, hogy Szerbia és Ausztria és Magyarország fegyveres összekocanása esetében az előbbi egészen magára maradna, miután Oroszország nincsen abban a helyzetben, hogy Szerbiának fegyveres segítségét nyújtson. A cár ezért kívánta a döntő fordulatot, amely Szerbiát megfosztja minden ürügyről, hogy a hatalmakhoz fordulhasson. Az orosz hivatalos körök ma határozottan elismerik, hogy a török-osztrák és magyar megegyezés aláírásával a boszniai kérdés teljesen el van intézve s ezért Oroszország sem habozhatik tovább ennek határozott elismerésével.

A történelmi nevezetességű válasz.

Bécsből táviratozzák: A közös külügyminiszteriumba ma délután egy órakor érkezett hivatalos jelentés arról, hogy Oroszország az Ausztria-Magyarország és Törökország között létrejött entente jegyzőkönyv alapján elismeri Bosznia és Hercegovina annekszióját. Oroszországnak az erre vonatkozó jegyzéke a következő:

Ausztria-Magyarország a berlini szignatárius nagyhatalmaknak megküldötte azt az entente jegyzőkönyvet, amelyik Ausztria-Magyarország és Törökország között, a szultánnak Bosznia és Hercegovinára vonatkozó felségjogának, az osztrák császár és magyar király javára leendő átengedését tartalmazza. A császári orosz kormány az osztrák-magyar kormányhoz ezen jelentésére jegyzékkel válaszolt. A császári orosz kormány az a véleménye, hogy abban az esetben, ha Ausztria-Magyarország azzal a kérelemmel fordulna a berlini szignatárius hatalmakhoz, hogy a berlini szerződésnek Ausztria-Magyarország és Törökország megegyezése folytán már végrehajtott módosítását ismerjék el,

akkor az elismerés ellen semmiféle kifogás nem volna emelhető. A császári és királyi kormánynak ez a lépése indokolt volna, minthogy egyrészt Bosznia és Hercegovinára való felségjognak Ausztria-Magyarországra leendő átszarmaztatását jogilag megállapította, másrészt Ausztria-Magyarország ezzel a lépésével elismeri az 1871. évi londoni konferenciának azt az elvét, hogy nemzetközi szerződések, csupán a szerződést kötő összes felek hozzájárulásával módosíthatók. A császári orosz kormány nem fogja megakadályozni, hogy Bosznia és Hercegovinának Ausztria-Magyarország által történt anneksziója lehetőleg gyorsan elintéztessék, akár konferencia, akár a berlini szignatárius hatalmaknak a bécsi kabinethez intézendő identikus jegyzékei alapján történjék is.

Hivatalos felfogás a helyzetről.

Bécsből táviratozzák: Anglia nagykövete és Aerenthal báró között folyó tárgyalásokat Oroszország viselkedése jelentékenyen megkönnyítette. Oroszország kijelentette, hogy hajlandó a többi nagyhatalommal együtt megállapítani a szerb válaszjegyzéket. Ez a békére nézve változást jelent, mert úgy látszik, hogy a hatalmak megtalálták az egyezség útját. Ámbar még mindég Oroszországon van a helyzet fordulója. György szerb trónörökös lemondását illetőleg, itteni politikai körökben azt hiszik, hogy ez nem végleges, a szkupstina még nem hagyta jóvá. Sándor herceg vonakodik a trónöröklést elfogadni, ebből is azt következtetik, hogy a lemondás nem végleges.

Budapesti tudósítónk telefonálja: Wekerle Sándor miniszterelnök ma így nyilatkozott a helyzetről:

— A helyzet javult s most már remélni lehet, hogy a bonyodalmat békésen sikerül megoldani.

Az orosz nagykövet nyilatkozata.

Belgrádból táviratozzák: Szergejev orosz nagykövet egy újságíró előtt ezeket mondotta:

— Még mindég nem lehetetlen a békés kibontakozás. Egyetlen nagyhatalom se akar háborút. Az orosz kormány is a békén fáradozik, Ausztria-Magyarország pedig elismerésre méltó mérsékletet és óvatosságot tanusít.

Nem lesznek kivételes intézkedések.

Budapesti tudósítónk telefonálja: A Ház folyosóján ma izgalmas volt az élet. A képviselők körülvették Wekerlét és többen kijelentették neki, hogy a felhatalmazási törvényjavaslat ellen a leghevesebb harcot indítják, ha Wekerle nem nyújt biztosítékot arra, hogy a katonákat a kvóta arányában viszik a Balkánra. Kijelentették azt is, hogy felfelé nem garantálják a honvédségnek a határon túl való átvitelének megengedését. A miniszterelnök a megjegyzésekre indulatosan így válaszolt:

— Vagyok olyan jó hazafi, mint ti vagytok. Különbem ma be se akartam nyújtani a javaslatot.

A függetlenségi képviselők ezt a választ többé-kevésbé helyeslőleg vették tudomásul. Sokat beszéltek a képviselők a másfél milliárdnyi hadiköltségről. A „Magyarország” értesülése szerint ez az összeg 1500 millió, se több, se kevesebb. A miniszterelnök később nyilatkozott a javaslatáról, amelynek — úgy mond — az az intenciója, hogy a kormány precedenst teremtsen arra nézve, hogy a há-

borus intézkedések csak a törvényhozás felhatalmazása alapján tétessenek meg. Megkérdezték ezután a miniszterelnököt, hogy mi igaz egyes lapoknak azon híréből, hogy a kormány a hadijogot akarta behozni. A miniszterelnök a kérdésre ezeket mondotta:

— A hadijog behozataláról szó sem volt. Ellenkezőleg, tábori bíróságot akarunk létesíteni az igazságügyminiszterium vezetése mellett. A hadijog behozataláról szó sem volt s a kormány csak az esetben terjesztette volna elő javaslatát, ha mozgósítás lett volna.

Mint értesülünk, előkelő parlamenti körökben tadják, hogy a miniszterelnök javaslatai egyáltalán nem kerülnek a Ház elé.

Az osztrák miniszterelnök a helyzetről.

Bécsből táviratozzák: Az osztrák képviselőház ma esti ülésén a szociálisták interpellációt jelentettek be, amelyben felszólítják a kormányt, hasson oda, hogy a béke minden körülmények között megóvassék. *Bienert* báró erre a következőleg válaszolt:

— A szociálisták felszólítása teljesen felesleges volt. Biztosíthatom a Házat, hogy a monarchia összes mérvadó tényezői a béke fenntartásáért küzdöttek és ezentul is azért fognak küzdeni. Eddigi magatartásunk is dokumentum a béke számára. Ausztria-Magyarország minden követelést, amelyet emeltek, alaposan megvizsgált és dacára az ellenünk intézett számos támadásnak, nyugalmunkat mindenkor megőriztük és mindenkor a legmesszebbmenő türelmet tanusítottunk. De természetes, hogy ennek a türelemnek is van határa, ha állami méltóságunkról van szó. Mindent latba vetünk, hogy Ausztria népeinek a békét biztosítsuk, ha azonban ez lehetetlenné válna és ha szükség állana elő Ausztria népeinek hazafiasságára apellálni, akkor a kormány meg van győződve arról, hogy felszólítása ebben a Házban, Ausztria népeinek törvényhozásánál lelkes visszhangra fog találni. (Zajos éljenzés és taps.)

Remény a békére.

Bécsből táviratozzák: Illetékes helyről jelentik, hogy az egymás között tárgyaló nagyhatalmaknál a Szerbiához intézendő jegyzék szövegezését illetőleg némi közeledés mutatkozik. Azt hiszik, hogy a tanácskozások eredményre fognak vezetni és Szerbia olyan nyilatkozatot tesz, amely a monarchiát is kielégíti.

Anglia a helyzet ura.

Belgrádból táviratozzák: A városban az a hír terjedt el, hogy Angolország az annekszió kérdését véglegesen a kezébe vette, miután Oroszország lemondott arról a meggyőződéséről, hogy Szerbia érdekeit képviselni tudja.

A cserbenhagyott Szerbia.

A szerb trónörökös lemondása.

Belgrádból jelentik: A tegnapi este megtartott minisztertanács elhatározta, hogy *Novakovic* miniszterelnök a királynak tegyen hivatalosan jelentést György trónörököslevelének a tartalmáról, mire a király, mint a királyház feje, hívassa magához a trónörökösöt és szólítsa föl nyilatkozatra, vajjon a lemondása akaratának igazi megnyilvánulása volt-e. E nyilatkozat megtétele után a trónörökös hivatalos jegyzőkönyvet vesznek föl a lemondásról és közlik a Nagy Szkupstinával. Egyidejűleg a király proklamáció útján tudatja a néppel a trónöröklésben beállott változást.

Belgrádból jelentik: A száműzött trónörökös baráti környezetébe azt a hírt terjeszti, hogy György trónörökösöt erőszak alkalmazásával

kényszerítették a trónöröklésről való lemondásra. Ugyanolyan módon, a minővel annak idején a bolgárok kényszerítették *Battenberg* Sándort, hogy a bolgár trónról önként lemondjon. A trónörökös árulója, szerintük, *Zsvikovics* hadügyminiszter volt, aki Péter királynak a trónörökös jövődö terveiről számolt be.

Zimonyból jelentik: Belgrádból az a hír érkezett, hogy a trónörökös lemondásának oka az a levél, amelyet a trónörökös, kézbesítés végett, *Kolakovics*ra bízott s amely *Kolakovics* balesete miatt, illetéktelen kézbe került, aki azt Péter király szárnysegédjének kézbesítette. A levél tartalma kompromittáló a trónörökösnek atyjával való viszonyára.

Belgrádból jelentik: Sándor herceg határozottan kijelentette, hogy a mai viszonyok között a trónörökös jogait nem fogja elfogadni.

Belgrádból jelentik: Különböző helyeken komolyan igyekeznek a trónörökösöt rábíni, hogy lemondását vonja vissza; különösen Sándor herceg fáradozik ebben az irányban. De a trónörökös ragaszkodik lemondásához és sürgősen intézkedett, hogy külföldre utazzék.

Belgrádból jelentik: Hírlik, hogy a király felszólította *Pasics* építésügyi minisztert, bírja rá György trónörökös lemondásának visszavonására.

A Dnevni Liszt és a Trgovinszki Glaznik ma reggeli kiadásai helyeslik a trónörökös lemondását, miután egész jelleme alkalmatlanná teszi őt a korona viselésére. A trónörökösnek Szerbiában több ellensége volt, mint amennyiről tudtak.

„Szerencsétlen véletlen.”

Belgrádból jelentik: *Kolakovic* betegségről holnap a következő hivatalos jelentést teszik közzé:

A belügyminisztérium, tekintettel azokra a sajtó egy részében *Kolakovic*, György trónörökös egykori szolgájának haláláról elterjedt hírekre, szükségesnek tartja, hogy hivatalos adatok alapján a következőket tegye közzé:

1. A március 12-ről 13-ra virradó éjjel a trónörökös palotájából sebesült állapotban az állami általános kórház sebészeti osztályára szállították a trónörökös *Kolakovic* nevű szolgáját, akit a szolgálattevő orvos átvett. *Kolakovic* kijelentette, hogy maga megsértette magát. E kijelentés alapján a következő orvosi tényállást állapították meg: A 12-éről 13-ára virradó éjjel *Kolakovic* ugyanis saját bevallása szerint a trónörökös palotájának lépcsőjén elesett és hasán megsebesült. Azonnal nagy fájdalmakat érzett s ezért a kórházba szállították. Ez kitűnik a *Kolakovic* betegsége folyamán a kórházban felvett jegyzőkönyvből is.

2. E hó 16-án Belgrad városának prefektusa a reggeli jelentéstétel alkalmával közölte a belügyminiszterrel, hogy *Kolakovic* erőszakos megsebesítéséről szóló hírek terjedtek el. A belügyminiszter utasítására a városi prefektus a kórházba ment és jegyzőkönyvet vett fel. A büntetőtörvény 4. és 9. szakaszainak megfelelően a vizsgálat első és normális lépése ezzel megtétele, amely rendelkezés szerint a vizsgálat ilyképpen kezdendő meg. E kihallgatás alkalmával (jegyzőkönyv száma 11020.) *Kolakovic* a következőket jelentette ki:

— Tegnapelőtt éjjel 11 órakor szerencsétlenül megbotlottam és leestem a lépcsőn, miközben hasamon megsérültem. Szerencsétlenségem úgy történt, hogy bár a lépcső nem volt kivilágítva, siettem, hogy a trónörökös egy levelét átadjam. Minthogy már régebben lágyék-sérvem volt, mindjárt attól tartottam, hogy nagy fájdalmaim lesznek. Ezért arra kértem társaimat, szállítsanak azonnal a kórházba, ami meg is történt. Valójában így történt az eset.

E jegyzőkönyvet, amelyet *Kolakovic* sajátkezűleg aláírt, *Alimics* városi prefektus, valamint *Kasztics* igazgató-orvos és *Alkalai*, *Szubotics* és *Leko* orvosok írtak alá, akik igazolják, hogy *Kolakovic* e kijelentést teljes eszletnél tette meg.

3. *Kolakovic* e hó 17-én éjjelkor meghalt.

a kórházban és 18-án délelőtt felboncoltatott. *Mifel dr.*, aki maga végezte Kolakovics tetemének felboncolását, megállapította:

a) Kolakovics akut, gennyes és tifuszos hashártyalob következtében halt meg, a mely közvetlen folyománya volt a vékonybél perforációjának;

b) Minthogy sem a beleken sem a has táján nem látszottak oly változások, amelyek valamiképen azt bizonyították volna, hogy a bélfalak valamelyes belső patológiai okokból szakadtak meg, az a következtetés vonható le, hogy a bélfal valamely tompa erő hatása alatt szakadt meg, amely kívülről hatott a hasra. E tompa erő hatásának lehetősége legkevésbé sem áll ellentmondásban azzal a ténnyel, hogy a hason semminő külerőszak nyoma nem látszott.

4. Az eddig megállapított tényállásból kitűnik, hogy Kolakovics szerencsétlen véletlen áldozata és hogy ennek következtében ezidő szerint nincs törvényes alapja a hatóság akciójának abban a tekintetben, hogy a vétkes, vagy pedig a bűntény megállapítása ügyében vizsgálatot indítson. Ujabb, eddig ismeretlen tényezők megjelenése, feltéve, hogy olyanok léteznek, illetékes méltánylás és elbírálás alá esnek.

Miért mondott le György?

Belgrádból jelentik: Egész Belgrád lázas izgalomban van, amely óráról-órára növekszik. A trónörökös lemondása felszabadította a visszafolyt szenvedélyeket, úgy, hogy a legrosszabbtól tartanak. Belgrádban teljes a zür-zavar, mert hiteles hírek hiányában a trónörökös lemondásának igazi okairól a legkülönösebb kombinációk és a legképtelenebb hírek kerülnek forgalomba. A miniszteriumban kijelentik, hogy a trónörökös a miniszterelnökhöz intézett levelében elhatározását tényleg azzal indokolta, hogy őt Kolakovics szolga halálának az elődézésével vádolták. Ezt azonban, jóllehet, a levél szövegét már közzétették, nem akarják elbinni. A háborupárt azt állítja, hogy a kormány azért kényszerítette lemondásra a trónörökösöt, mert a trónörökös a kormánynak azt a szándékát, hogy *Bosznia anneksziójának a kérdésében csufosan visszavonuljon, keresztül akarta huzni.* Egy másik verzió szerint azért mondott le a trónutódlásról, hogy ezzel a jelenlegi helyzetben *Szerbia békés szándékát demonstrálják.* A legelterjedtebb és legszavahihetőbb verzió az, hogy a kormány a Kolakovics-affért felhasználta arra, hogy a trónörökös erre a lépésre rábírja és ezáltal a helyzetből kivezető utat találjon. Sokan annak a gyanunak adnak kifejezést, hogy a trónörökös lemondása *kicsinált dolog közte és a kormány között,* abból a célból, hogy a világnak megmutassák, hogy a trónörökös feláldozta magát azért, hogy a békét megmentse. Azt hiszik, hogy a trónörökös lemondása nem végleges.

A szkupstina ülése.

Belgrádból jelentik: Lázás türelmetlenséggel várják a szkupstina mai titkos és az arra következő nyilvános ülését. A kormány a titkos ülésben előfoglalja terjeszteni az Oroszország magatartására vonatkozó távirati anyagot és hivatalosan ismertetni fogja a Kolakovics-affért és a trónörökösnek azzal összefüggő lemondását. A kormány közléseket fog tenni a szkupstinának a jelenlegi külpolitikai helyzetről és Ausztria-Magyarországnak Szerbiához való viszonyáról és felfogja szólítani a szkupstinát, hogy határozza el, Szerbia megtegye Ausztria és Magyarországgal szemben a kívánt nyilatkozatot. A kormány a felelősséget ebben a kérdésben teljesen a szkupstinának engedi át.

Belgrádból jelentik: A szkupstina ülésén Markovics (ifju-radikális) kérdést intéz a miniszterelnökhöz, vajjon megfelelnek-e a valóságnak a szerb sajtó hírei, hogy György trónörökös okozta Kolakovics komornyik halálát. Novakovics miniszterelnök kijelenti, hogy a szerb sajtó egy részét éppenséggel nem

lehet hangjának méltóságával és objektivitással dicserni. — Egyes lapok csak arra törekcsenek, hogy botrányokat idézzenek elő. Ami az interpelláló kérdéséről illeti, a kormány a hivatalos lap útján ma nyilvánosságra hozta azt, amit a Kolakovics-ügyben megállapított. Bővebbet a kormány e pillanatban nem tud az esetről. Markovics ifju-radikális képviselő a válasszal meg van elégedve, azt az újabb kérdést intézi azonban a miniszterelnökhöz, vajjon a trónörökös lemondásáról szóló hírek megfelelnek-e a valóságnak, miután erre vonatkozólag eddig hivatalos közlések nem történtek. Novakovics miniszterelnök azt válaszolta, hogy a trónörökös tegnap délelőtt tényleg levelet intézett hozzá, amelyben a trónörökösnek jogáról lemond. Minthogy a trónörökös e lépése a legnagyobb fontossággal bír, a miniszterelnök azonnal értesítette a királyt. A minisztertanács, mely tegnap foglalkozott ezzel a kérdéssel, konstata, hogy nem illetékes ebben az ügyben további lépéseket tenni, hanem, hogy ebben az ügyben tisztán a király van hivatva dönteni. Ezért a miniszterelnök a tegnapi est folyamán a trónörökös levelét a király elé terjesztette. Markovics interpelláló ezzel a válasszal is megelepszik.

György herceg sikkasztott.

Belgrádból táviratozzák a Lokalanzeigernek: György a lemondással nyilvánvalóan csak a fenyegetéseknek engedett. *Nemcsak gyilkossággal, hanem állami pénzek elsikkasztásával vádolták.* Nyílt titok, hogy a fegyverkezésre szánt összegek, nagy állásu hivatalnokok zsebeibe vándoroltak. Ezek most háborút akarnak, hogy sikkasztásaikat fel ne fedezhessék. Ilyen pénzt György herceg is felvett, de az egész összeget saját céljaira költötte el. A trónörökös avval fenyegették, hogy sikkasztás miatt ellene is eljárnak, ha nem mond le.

Hová tűntek a milliók?

Belgrádból táviratozzák: Péter király megtudta, hogy a két millió frank hadiköltség, amelyet a hadipénztárban őriztek, György trónörökös kezén sikkadt el. *A trónörökös a milliókat két francia énekesnő társaságában verte el, akikkel gyakran együtt lumpolt.* György minden ékszerét és pénzét magával vitte.

A trónörökös és öccse.

Belgrádból táviratozzák: Sándor herceg ma találkozott György trónörökössel. A találkozás, amely igen érzékeny volt, György palotájában történt. György, akinek színe az utóbbi napokban nagyon megváltozott, könnyezve ölelte meg Sándor herceget, akinek ezeket mondotta:

— Lemondok a trónról, mert nem vagyok méltó arra.

Sándor herceg biztosította bátyját, hogy nem fogadja el a trónt.

Belgrád hangulata.

Belgrádból táviratozzák: Az éjjel a városban nyugodtan folyt le. A konakban kora reggel nagy sürgés-forgás volt. A király dolgozó szobájában 10 órakor minisztertanács volt, amelyen a király valószínűleg döntött György lemondása fölött.

Belgrádból táviratozzák: Az egész városban a legnagyobb izgatottság uralkodik György lemondása miatt. Általános az a vélemény, hogy a király a lemondást visszautasítja.

Belgrádból táviratozzák: Már a kora reggeli órákban György trónörökös palotája előtt nagy néptömeg gyűlt egybe, akik Györgyöt éltették. A nemzeti védelmi bizottság nagy tüntetést rendezett György mellett.

Belgrádból táviratozzák: Az ország belsejében is nagy hatást keltett György lemondásának híre. Nisben György hívei és a tisztek között éles konfliktus támadt. Egy tüzérségi alvezéres indítványozta, hogy a tisztek Sándor hercegnek üdvözlő táviratot irjanak alá, de a tisztek ezt az indítványt visszautasították.

Belgrádból táviratozzák a Lokalanzeigernek: A trónörökös lemondása bombaként hatott nemcsak a kormánynak, de a királyra is. Nem igaz, hogy a pártelnökök követelték volna a királytól a lemondást. A György lemondásáról való döntést a minisztertanács a királyra bízta, arról sem a kormány, sem a szkupstina nem dönthet.

A visszavonuló szerb kormány.

Belgrádból táviratozzák: A helyzet Szerbiában teljesen zavaros. Nem tudják, hogy a trónörökös lemondására, vagy Oroszország álláspontjára fordítsanak nagyobb figyelmet. György lemondása különböző érzéseket keltett. A kormánynak Oroszország visszavonulása le-sújtó hatást gyakorolt. Az utolsó reménye is eltűnt. Azt hiszik, hogy a szerb kormánynak nem marad más hátra, mint Izvolszky példáján okulni és teljesen visszavonulni. Alig van kétség az iránt, hogy ez csakugyan be is fog következni. A király és kormánynak az az igyekezete, hogy Györgyöt lemondásának visszavonására bírják, nem volt sikeres. Ha György megmarad elhatározása mellett, Szerbia súlyos napok elé néz.

Az orosz hűség . . .

Belgrádból táviratozzák: György trónörökös közvetlen környezetéből a lemondás okát a következőképen adják elő: Szerdán este György herceg látogatást tett a külügyminiszteriumban, hogy az este érkezett hírekről értesítést szerezzen. Midőn György kezébe vette a pétervári szerb követnek azt a híret, hogy Miklós cár felhatalmazta Izvolszky külügyminisztert, hogy nevében az anneksziót európai értekezlet előtt ismerje el, nagy haragra lobbant és a táviratot az asztalra dobva így kiáltott:

— Hát így teljesíti a cár a szerb népnek tett ígértét! Akkor minek utaztam én Pétervárra?

A trónörökös ezután haza sietett és nyomban megírta lemondó levelét.

György visszavonta lemondását.

Belgrádból táviratozzák késő éjjel: Az a hír terjedt el, hogy a király kérésének sikerült György herceget lemondásának visszavonására indítani.

Belgrádból táviratozzák: Az ó-radikálisok klubjának elnöksége ma értekezletet tartott, a melyen jelen volt *Pasics*, továbbá a pénzügyminiszter is. Az értekezleten kimondották, hogy György lemondását aljas intrikák idézték elő és okvetlenül szükségesnek tartják, hogy a szkupstina gyorsan lépjen közbe a lemondás visszavonása érdekében. Elhatározták, hogy küldöttséget menesztenek Györgyhez és felháborodásukat fejezik ki az intrikusok ellen. Hír szerint a haladó párt is hasonló határozatot hozott.

Belgrádból táviratozzák: A szkupstina elnöki indítványt terjesztett elő, hogy a szkupstina György trónörökösnek szavazzon bizalmat.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357
Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Péntek: V a d k a c s a, színmű. Gál Gyula vendég-felléptével. (C bérlet).

Szombat: Délután: T ü n d é r I l o n a, regizáció. A Kossuth-szobor javára. Gál Gyula közreműködésével. Este: V a d k a c s a, színmű. Gál Gyula vendégfelléptével (A bérlet).

A vadkacsa.

(Színmű 5 felvonásban. Irta: Ibsen Henrik. Bemutató előadás.)

Gál Gyula vendégjátéka.

Kétszeresen érdekes színházi estében volt ma része a publikumnak. Ibsen premiér, a főszerepben Gál Gyula. A színház külső képe is azt mutatta, hogy a publikum is értékelte a mai kivételes műélvezetet, még az orkesztert is megtöltve gyönyörködtek Ibsen lángelméjének egy sajátos irodalmi megnyilatkozásában és Gál Gyula utolérhetetlen művészi alakításában.

Érdekes darab ez A vadkacsa, melyet ha a befejezés tragikuma nem tenne színművé, bátran lehetne vigjátéknak nevezni. A darab főhőse, Hjalmár Ekdál egy neme az oblomovistának és a pozörnek. A legélhetősebb jellemek egyike, akit színpadi szerző csak szerepeltetett. Ibsen lángeszze óvhatta csak meg ezt az alakot attól, hogy groteszkké ne váljon. Ember ez a Hjalmár, de a férfiaság teljes dekadenciájában. Szószátyár, léha, lusta, érzékeny és mindenekfelett pózoló. Minden igaz érzés nélkül, bombasztikus szóvirágokkal téveszti meg környezetét. Nincs egy őszinte érzése mások irányában, csak saját magát imádja és a semmittevést, melyet az oblomovizmus köntösében fitogtat. Két karakter kivételével Ibsen valamennyi alakja degenerált jellem. Ebben a környezetben Hjalmár uralja a helyzetet. Gál Gyula mesteri játékában fenomenális torzalakká nőtt Hjalmár. Ami ennek a karakter nélküli alaknak pszichológiájához hozzá tartozik, azt Gál Gyula nagyszerű művészetében mind megtaláltuk. A közönség állandó derűtsége kísérte Gál művészi szereplését, melylyel ezt az alakot szinte a köztudatba vitte. Ha Goresokov már Ibsen előtt meg nem írta volna Oblomovját, úgy a habozó semmittevést Gál Hjalmárnak lehetne elkeresztelni, annyira tökéletes művészettel érzékítette meg ezt a sok hibából összerakott alakot. Sok ünneplés jutalmazta a nagy művész szereplését.

Az előadás különben is méltó volt az ilusztris vendéghez. Novák Irén Ginát adta természetesen játéknak közvetlenségével. Pompás alakítást láttunk H. Kőrössi Jucitól, aki Hedvig szerepében üdéségével, később igazán drámai játékkal teljes illúziót keltett. Kitűnő volt Mártonfi Gregerse. Nemes egyszerűséggel adta a szimpatikus szerepet, melylyel megérdemelt sikert aratott. Szívesen láttuk, hogy természetességre törekedett. Elsőrangú produkált Ditrói Relling orvos szerepében. Abszolút intelligencia, megértés tették értékké alakítását. Várnay ismét kiváló művészek bizonyult Ekdál szerepében. Kisebb szerepekben jók voltak Hunyady, Zalay Margit.

A rendezés kifogástalan volt. H. G.

* A képzőművészeti társulat husvéti kiállítására újabbán megint több műtárgyat jelentettek be. Szendrey Mihály egy japán himzésű paravánt, Kabdebó János dr. egy Rubens feleségét ábrázoló régi festményt, Steiner József egy Rippl-Rónai képet, özv. Csörgő Gyuláné egy régi német-alföldi festményt, Steinitzer Pál egy Bóhm Pál és egy Zahoray-képet, Lengyel Tivadar, Zima Tibor és Lukács György

több értékes képet fognak kiállítani. Makórol lovag Rhé Rezső a maga és több makói képtulajdonos nevében több képet jelentett be.

* Az olasz művészek koncertje. Ferrari lovag olasz művész társulata, mely olyan nagy sikert aratott az aradi színházban, szombaton, április 3-án egy koncert keretében bucsuzik el az aradi publikumtól. A Fehér Kereszt szállodában este 8 órakor koncertet rendeznek, melyen fellépnek Pieroni kisasszony, Ercolani baritonista, Ferrari és Schubert Jenny, az aradi színház volt operaénekesnője.

* Medgyaszay Vilma. A híres kabaré-diva ismét aktuális Aradon. Egyszer már beszélgettünk magáról, abból az alkalomból, hogy a rendőrségi koncertről egyszerűen elmaradt, most ismét beigézte magát Aradra és ismét megszegte ígéretét. Szendrey Mihályval szerződött két estére és ma, két nappal a fellépés előtt, lemondott. Furesa lett volna, ha ez egyszer beváltotta volna ígéretét és tényleg eleget tett volna kötelezettségének.

* Egy elmaradt előadás. Különös esetről kaptunk értesítést Kecskemétről. Az esetnek az ottani színház volt színhelye. — Nem lehetett megtartani az előadást, a melyen Ujházi Ede akart bucsuzni, mert mindössze huszan jelentek meg a színházban, hogy a mester hatalmas művészetét élvezhessék. Ilyen körülmények között az előadás megkezdése előtt a lámpák elé jött a főrendező s az igazi ok elhallgatásával kijelentette, hogy Margittay Gyula, a darab rendezője és egyik főszereplője, hirtelen rosszul lett és így az előadást nem lehet megtartani.

* Ifjúsági lapok. A magyar tanuló ifjúságnak ezen egyedüli, irodalmi színvonalon álló lapja ezuttal is rendkívül érdekes, bő tartalommal jelent meg. Balla Miklós, a Petőfi társaság tagja, gyönyörű verset írt Kossuthról. Kosztolányi Dezső, az ismert író és költő ragyogó fantáziával megírt novellája az ifjú lelkeket magával ragadja. Szádeczky Lajos, nagynevű történetírónk nyomán közli a mádfalvi veszedelem hiteles történetét. Igen tanulságos Sven Hedin tibeti utazásának ismertetése. A sakkrovatot a magyar sakk atyamestere, Maróczy Géza vezeti; a sportrovatot kiváló sportemberünk, Vámos Soma szerkeszti. Állandó rovatai mind az ifjúság lelki világának megfelelő, érdekes és tanulságos tartalmúak; ilyenek a Bélyeggyűjtő, Az iskola világából, Irodalom, Művészet, Fejtörő, Levelesláda (szerkesztői üzenetek). Irodalmi és kézügyességi pályázata munkára, nemes versenyre ösztönzi tanuló ifjúságunkat. A szerkesztőség valóban kulturális célokat szolgál, amidőn fáradságot és költséget nem kimélve, ifjúságunknak izlését nemesíti s a káros ponyvairodalmi művek helyett szellemi képességüknek megfelelő lapot ad diákjaink kezébe. A havonként háromszor megjelenő Ifjúsági lapok előfizetési ára csodálatosan csekély (negyedévre 1 kor. 20 fillér, fél évre 2 kor. 40 fillér.) Egyes szám ára 12 fill. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, V. Nádor-utca 16. szám.

* Az Uránia új műsora. Szombaton mutatja be az Uránia színház új műsorát, melylyel itt csak általánosságban foglalkozva, meglepetéssel látjuk azt a sok érdekességet, melyek az új műsort betöltik. Első sorban megemlítjük A fehér galamb című bohózatot, melyet Scagl, egy jónévű francia író írt és a párisi Vaudeville színház tagjai adták elő. Egymást érik a kacagtató helyzetek, amelyek állandó derűtségben tartják a közönséget. Nagy érdeklődésre számíthat az a mozgófénykép, mely a török alkotmány kihirdetését mutatja be Konstantinápolyban. Egy történelmi séta Versaillesben a Bourbonok fénykorát varázsolja elénk. Pompás katonai látványosság, egy csapat katonának egy folyón való átkelése. Szóval az Uránia új műsora a válogatott érdekességek nagyszerű sorozatával szórakoztatja a közönséget.

Epizódok

a szerb trónörökös életéből.

György urfi botrány-kronikája.

A váratlan szerbiai események központjáról, György királyfiról a csütörtöki fordulat alkalmából igen érdekes és jellemző adatokat mond el egy belgrádi előkelő személyiség. A szerb herceg 16 éves korában vesztette el édes anyját s e perctől kezdve idegen nevelők kezei közé került. Csak később helyezték el öccsével, Sándor herceggel együtt Nikolajevna Milica nagyhercegnőnél, aki Pétervárott lakván, Györgyöt a magasabb tudományokban és hadi ismeretekben akarta kiképezni. Azonban a már akkor rakoncátlan és kötekedő természetű György herceg nem érzett hajlandóságot semmiféle tudomány iránt, inkább mint kitűnő lovas és céllövő akart feltűnni.

Mikor Pétervárról hazajövet atyja, Péter király a belgrádi udvarnak bemutatta, önérettel hirdette:

— Ezt a fiút úgy akarom nevelni, hogy a szerb trónnak egykoron dicsősége legyen!

György azonban nagyon korán meghazudtolta a hozzáfűzött reményeket, mert alig nyilvánították nagykorúnak, (1905-ben), Belgrádban valósággal terrorizált mindenkit, úgy, hogy Péter király Levasseur francia őrnagyot rendelte melléje kíséretül. A legdurvább szóváltások és tettegességek egész sorozata volt oka annak, hogy a békés természetű francia adjutáns a belgrádi udvart otthagya akkor, mikor a herceg egy könnyelmű pillanatában előbb egy illatszerez üveggel, azután egy szódavizes üveggel főbeverte. S mikor a végtelenségig felingerült őrnagy a tettegességet viszonozta, a fiatal herceg boszúból az őrnagynak összes disztárgyait összerongálta.

Egész legendákat mesélnek arról, hogy a trónörökös milyen gorombán és szemtelenül bánt a katonatisztekkel, kiknek köszönését rendszeresen viszonozta:

— Kuss, te kutya!

Belgrád közönsége messze kitért mindig a trónörökösnek, mert tudta, hogy előtte sem a polgári, sem a családi becsület nem szent. Egy rettenetesen kínos botrány azután végleg lejáratja György urfit Szerbiában. Történt ugyanis, hogy a testőrség parancsnoka, Dunjic alezredes találkozáskor a trónörökösrel, nem vette őt észre s így nem tisztelgett neki. György erre így támadt rá:

— Miért nem tisztelgessz, te kutya!

Mikor az így inzultált alezredes azzal mentegőzött, hogy nem vette észre a herceget, György herceg az utca nagy közönségének hallatára és ámulatára ezt kiabálta a katonatiszt felé:

— Most lódulj! Ne ugass tovább te kutya, mert úgy ütlek pofon, hogy felfordulsz!

Elképzelhető, hogy mennyivel durvább inzultusoknak volt kitéve az alája rendelt szolgálománya. Hogy csak egy-kettőt említsünk ezekből a kínos és szinte hihetetlen dolgokból, álljanak itt a következők:

György urfi úgy mutatta be kitűnő céllövő tudományát, hogy a legénység szájába tett szivart és cigarettát használta fel céltáblául. Ilyen kedvteléseinek több szerb katona áldozatul is esett. Vagy például kiválasztotta az uszni nem tudó katonákat és arra kényszerítette, hogy a Száva legsodrabb vizébe ugorjanak bele és a partról azután kéjelegve nézte, hogyan kinlódnak a szerencsétlenek a sebes folyóban.

Mikor a király ilyen dolgai miatt fiát a trónöröklési jogtól megakartta fosztani és mikor rengeteg adósságait már alig bírta az udvartartás, György ügyei minisztertanács elé kerültek. Rövidesen a minisztertanácsra kitűzött óra előtt György urfi lovagló ostorral felfegyverkezve berontott Pa-

sics akkori miniszterelnök dolgozó szobájába és a javaslat készítésével foglalkozó miniszterelnökre így rohant rá:

— Ti kutyák, engem, a jövődő szerb királyt akartok ti megbüntetni? *Agyonütlek, szét-taposlak benneteket, gazembereket!*

Ekkor felemelt ostorral arra kényszerítette a miniszterelnököt, hogy a sajtóirodába menjen és ott a sajtóiroda főnöke előtt magából kikelve követelte, hogy „az osztrák és magyar kutyák által róla terjesztett hazugságokat” hivatalosan demontálják. Ez meg is történt, sőt annyira terrorizálta a miniszterelnököt, hogy *adósságait az állampénztárból fizették ki.*

Meg kell említeni azonban, hogy György herceg csodálatosan bátor és élete kockáztatása árán is vakmerő férfi. Nem rettentí vissza semmi akadály; gyakran élete veszélyeztetésével mentett meg embereket. E vakmerősége a nőekkel szemben is botránys dolgokra ragadtatta. A mellérendelt szolgálati tisztek feleségeit szerelmi ajánlatokkal ostromolta, sőt gyakran ennél is tovább ment. Udvari bálakés fogadtatások alkalmával egy-egy előkelő szépség iránti olismerésének sokszor „kézzelfoghatóság” adott kifejezést. A belgrádi mulatóhelyek kullsszái sok-sok botránysabbnál botránysabb történeteket mesélhetnek róla. A belgrádi társadalom inkább mosollyal, mint megbotránkozva vette tudomásul, hogy egy ilyen ügyből kifolyólag még 1904. telén egy igen jelentéktelen kis színésznővel titokban Bécsbe szökött és onnan osakis a király és a kormány hosszas rábeszélése után tért vissza Szerbiába. Mindamellott még az utolsó években is, midőn több európai fővárosban megfordult, karcsu, magas termetével, előkelő arckifejezésével és mélabus szemeivel igen rokonszenves és kedves ifju benyomását tette. Kis híja volt, hogy éppen a mult télen egy szép orosz hercegnőt nem kapott feleségül.

Az első áldozatok.

Ütközet a Drina partján. — Huszonhat halott. —
A hadügyminiszter cafolata.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, március 26.

A béke galambjának repülését vélte halálni a kettős monarchia minden lakója a mai nap. Megkönnyebbülve lélegzettünk fel arra a hírre, hogy ma délután Oroszország megküldötte a Ball-platzra békét jelentő válaszát.

Nem tudjuk, nem akarjuk elhinni, hogy egy nap beköszönt ránk egész borzalmasságával, véres irtózatosságaival a háboru. Nem merjük elhinni, hogy egy nap sok százezer embernek itt kell hagynia otthonát, családját, gyermekeit, békés polgári foglalkozását, — odalenn a Drina partján pedig már iszonyatos dühvel, elkeseredettséggel néznek farkas-szemet az osztrák-magyar-szerb csapatok és talán egy parancs kell valahonnan Belgrádból vagy Bécsből, hogy már eldördüljenek az ágyuk, a gépfegyverek és megkezdődjék a vérfürdő.

És ime, a béke napjának halvány sugarai alig lopnak meleget a remegő szivekbe, már abban az órában, mikor ébred a remény, *huszonhat magyar ember* véres pusztulásának a híre ejti rémületbe azokat, kiknek hozzátartozóit a legfelsőbb hadur parancsa az anektált tartományokba küldött.

Mint Bécsből jelentik, ott ma délután az a rémhír terjedt el, hogy az egymással szemben álló szerb és osztrák-magyar csapatok a Drina mentén összezsaptak. Az ütközet gyászos végű volt, mert a magyar ezredből, mely nagy részét szolgáltatta a megtámadott csapatnak, egy százados és hu-

szonöt baka esett el. Bécsben óriási izgalmat keltett a hír, melynek részleteit nem lehetett megtudni. Mint a *Pester Lloyd* holnapi számában írja, este kilenc óráig a hadügyminisztériumba még nem érkezett jelentés a gyászos eseményről.

A hadügyminiszter kijelentette a tudakozódásra, hogy nem tartja valószínűnek az összezsapásról érkezett híradást, mert különben tudnia kellene fölle. Kijelentette, hogy a minisztérium, tekintve a körülményeket, egy pillanatig sem tartja titokban az ilyen jelentéseket, hanem azonnal nyilvánosságra hozza azokat.

HIREK.

József főherceg Kisjenőn.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 26

József főherceg tegnap este jószágkormányzójának, *Libits Adolf*nak kíséretében váratlanul *Kisjenőre* érkezett. A főherceg megérkezése után a megyében és Aradon is különféle kombinációk terjedtek el, amelyek a királyi herceg inkognitó-utját titokzatos színben tüntették fel. Rögtön kapcsolatba hozták azt a szerbiai válsággal és úgy magyarázták, hogy a főherceg *Kisjenőről* Temesvárra utazik, ahol fontos katonai szerep vár reá.

Ma azután kiderült, hogy az utazásnak semmi különösebb háttere nincsen. József főherceg — mint tudósítónk jelenti — mindössze két napi tartózkodásra jött *Kisjenőre* *Libits Adolf* jószágkormányzóval. A főherceg Budapestről Kétegyházán át utazott *Kisjenőre*; Kétegyházán különvonat várta és azon érkezett *Kisjenőre*. Ma reggel átutazott *Gyulavarsándra*, ahol a gyulai honvédség céllövészeti gyakorlatait tekintette meg. *Gyulavarsándról* délután visszament *Kisjenőre*, este pedig szalonkára vadászott. A holnapi napnak ugyanez a programja és a főherceg már holnap este visszautazik Budapestre.

A főherceg az uradalmi igazgatóság útján tegnap is és ma is érintkezett a bécsi kabinetirodával. A mai napon két ízben is kapott jelentést a külpolitikai helyzetről. E jelentések hír szerint a helyzetet változatlanának mondják.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 26-án az időjárás: változékony, szeles, hűvös, sok helyütt csapadék.

— Kornfeld Zsigmond báró temetése. Budapestről jelenti tudósítónk: Ma délelőtt temették el *Kornfeld Zsigmond* bárót a tőzsdeépület előcsarnokából. Az elhunyt bárót reggel 8 órakor hozták lakásáról az előcsarnokban felállított ravatalra. Az átszállításnál a báró egész családja jelen volt. Diszes és nagy közönség gyűlt a gyászszertartásra egybe. A megjelentek között voltak: *Wekerle* Sándor miniszterelnök, *Popovics* és *Szterényi* államtitkárok, *Szell* Kálmán, *Berzeviczy* Albert, a bécsi pénzügyi képviselő, *Blum* Gyula (a Rothschild-csoport képviselője), stb. A gyászszertartást *Lazarus* főkéntor végezte, az operai férfiak segédletével. A gyászbeszédet *Kohn* Sámuel dr. főrabbi mondotta. Elbuesztatták a halottat *Simon* Jakab a tőzsde és *Ullmann* Adolf a hitelbank nevében. Azután kivitték a koporsót a hatfogatu gyászkocsira, mely után nyolc koszorus kocsis és a kísérekocsik egész serege haladt.

— *Walder* Gyula — a *Concordia*-gőzmalom igazgatója. A „*Concordia*”-gőzmalom részvénytársaság — mint Budapestről jelentik — legutóbb beválasztotta az igazgatóságba *Walder* Gyulát, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár vezérigazgatóját.

— Halálos elgázolás. Tegnap este fél kilenc órakor a *Boczkó-utcai* végállomásról a Szabadság-tér felé tartó lovasuti kocsis elgázolta *Rác* Márton magy. kir. posta- és táviró főtitkár. A lovak elé került emberen átmentek a nehéz jármű kerekei, elvágták a lábait, gégéjét összetörték. Néhány pernyi kínos szenvedés után *Rác* a kövezeten meghalt. Az ötvenkét esztendő, általánosan ismert főtitkár a *Boczkó-utca* baloldali járdáján haladt a Vörös ökörhöz címzett koresma felé és az Arany csillaggal szemben akart áttérni a jobboldali járdára. Mivelhogy nagymértékben rövidlátó és járás közben magába mélyedő ember volt, nem vette észre, hogy közvetlen a lovasuti kocsis lovai elé került. A balról lévő ló meglökte és oly szerencsétlenül esett el, hogy egész testével került a kerekek alá. *Rác* nős, négy gyermekes családapa volt. *Rác* Márton az utóbbi időben gyakran betegeskedett. Vértoúlásai voltak az agyában és a hivatalában nem egyszer voltak szédülési rohamai. Ez a körülmény mindenestre elősegítette a szerencsétlen és különben közbeesülésnek örvendő ember halálát.

— Merénylet a zimonyi hid őrsége ellen. *Zimonyból* táviratezzák: A vasuti hid közelében felállított tüzérség ellen, melynek célja a hid megvédelmezése, merényletet kíséreltek meg. Több gyanus egyén csónakon közeledett a hid felé, amelyből kiszállva az állomás irányába tartottak. Az őrség rájuk tüzelt, de azok nem lőttek vissza.

— Házasság. *Valdner* Vilmos törekvő lugosi kereskedő a napokban vezette oltárhoz *Salamon* Eszti kisasszonyt, *Friedman* Ignác galsai kereskedő szeretetreméltó nevelő leányát. A polgári esketést *Tóthi* Zoltán galsai körjegyző, az egyházit *Stern* Adolf ujszentannai rabbi végezte.

— Feljelentés *Krisztics* Mihály ellen. *Berlinből* jelentik: *Krisztics* Milánt ma impresszáriója családja miatt feljelentette. *Krisztics* több ezer márka erejéig bevásárlásokat eszközölt, de sehol sem fizetett. Az impresszárió kiegészítette a tartozásokat, de megtette a feljelentést.

— Izgalmas vadászat a *Baross*-parkban. Egy esomó rendőr, kereskedelmi iskolai tanuló vett üzöbe ma délelőtt tíz óra után a *Baross*-park zöldülő pázsit ágyai között egy hatalmasan fejlődött borzot. A ritka példány a vásárra ideérkezett állatseregletből szökött meg és a park egyik padja alatt huzódott meg, ahol a tíz órai szünet alkalmával játszadó kereskedelmi iskolai tanulók fedezték fel. Elfogták és *Csorogár* Jenő II. osztályu tanuló a lábánál fogva a levegőbe emelte. A borz a fiu keze után kapott és egyik ujját erősen meg is harapta. Sikoltozva engedte el az állatot, melyet aztán rendőrök segítségével vettek üzöbe és fogtak el. A sebet *Posgay* Lajos dr. főorvos bekötözte, a borzot átadták az állatorvosnak, aki megállapítja, vajjon nem veszett-e, mert ha igen, akkor a tanulót felküldik a fővárosi *Pasztör* intézetbe.

— Halálozás. *Kosch* Frigyes, a szászrégeni tutaj-társulat aradi telepének nyolc éven át volt főnöke tegnap 36 éves korában Szászrégenben hirtelen elhunyt. *Kosch* feleségén és kis leányán kívül kiterjedt rokonsága gyászolja s halála aradi barátai és tisztelői között is mély részvétet kelt.

— Az aradi vesztőhelyért. Barabás Béla dr.-nak, az aradi 13-as bizottság elnökének kezeihez f. évi március 11-től kezdve, március 17-ig, tehát hat nap alatt a következő adományok folytak be: Nesnera Aladár főigazgató Arad 50 K, Békési Népb. 50 K, Goldsemidt Sándor Arad 100 K, Czárán Márton földbirtokos Arad 30 K, Raskó Imre pénzügyigazgató helyettes gyűjtése Déván 108:20 K, Kerületi Takarékpénztár Marosillye 18:24 K, Nagykőrösön a március 15-ki ünnepély alkalmával adakoztak: Szarka Mihályné földbirtokos neje 100 K, Németh Bálint öreg honvéd 1 K, Kókény Dezső dr. ügyvéd, igazgató 10 K, Danóczy Antal főgimn. tanár 2 K, H. Kiss Kálmán tanítóképződei igazgató 2 K, Szép Lajos főgimn. tanár 2 K, Bordács Szilárd ügyvéd 20 K, B. Tóth Ferenc szőlőbirtokos 20 K, Jalsoviczky László tak. pénzt. igazgató 10 K, Póka Károly polgármester 10 K, Patonay Dezső ref. lelkész 10 K, Szentpétery Károly pártelnök 5 K, Balla József dr. ügyvéd 10 K, K. Pesti Balázs földbirtokos 5 K, Neu Gyula, az izr. szentegylet elnöke 10 K, Danóczy Antal tanár gyűjtése az esti szabadság lakomán 48 K, Nagykőrösi alszegi gazdasz olvasó egyesület ifjúsága 10 K, Lugosi állami és megyei altisztek és szolgák március 15-iki ünnepélyük tiszta jövedelmeként Wízy Gyula beküld 335 K, Kisiratosi Elöljáróság március 15-iki estélyén gyűjtése 9:22 K, Róth Anna urhölgy Erdély 4 K, Nagyidai polgári kör március 15-iki ünnepélyén begyűlt összeget beküldi a „Felvidéki Ujság” 30 K, A nagykőrösi ref. főgimnázium és tanítóképző intézet március 15-iki ünnepélyének gyűjtése, — beküldi Szalai Gyula igazgató 41:64 K, összesen 1051:30 K, az I. kimutatás eredménye 1154:70 K, főösszeg 2206 K.

A Tokaji polgári kör gyűjtést indított az aradi vesztőhely megváltásának alapjára, amely husz koronát eredményezett Miskovits István aradi kir. sőtárosnak küldték el, aki annak idején megalapítója volt a körnek s aki nemrég a vesztőhely földjéből egy maroknyit küldött ereklyéül a Tokaji polgári körnek. Ezt az ereklyét viszonzták a gyűjtéssel, amely összeget Miskovits István az Aradi Közlöny kiadóhivatala útján juttatta a szent célra.

Az Aradi Közlönyhöz ma még a következő adományok érkeztek: Grosz József 20 korona. — Székely Áron kir. állatorvos, Nagyhalmágyról 13 korona 50 fillért küldött egy asztaltársaság adománya gyanánt.

— Kiutasított szerb egyetemi hallgatók. Belgrádból táviratozzák: Itteni lapok jelentése szerint, azokat a szerb diákokat, akik a prágai egyetem hallgatói, felszólították, hogy rögtön hagyják el az egyetemet, különben kiutasítják őket.

— Orvos választás Világoson. Kocsis Géza dr. világosi községi orvos járási orvossá történt kinevezésével a világosi községi orvosi állás megüresedett. Hat pályázó jelentkezett, kik közül Kass András dr. budapesti orvost megválasztották.

— Vasuti katasztrófa a fumei vonalon. Zág-rádból jelentik: Nagy vasuti szerencsétlenség történt tegnap este hét óra tájban a fumei vasuti vonalon. A Kamerál-Moravicából Károlyvárosba menő vegyesvonat Josip-dal és Tounj között, a hol a pálya erősen esik és hajlik, kettészakadt s a hátulso rész a lejtős pályán óriás sebességgel nekiszaladt a vonat első részének. Az összeütközés ereje irtózatoss volt. Huszonkét kocsi darabokra tört, az utasok közül hatan meghaltak és számosan megsebesültek. A lokomotívvezető és a vonatvezető eltűnt. Egy utas az ijedségtől megnémult. Segítő vonatok mentek a szerencsétlenség helyére.

— Az evang. egyház által rendezendő műsoros estélyre kívánatra karzatjegyek is adtak ki. E jegyek egyedül Réthy Viktornál, vagy az estély pénztáránál válthatók. Ara 3 korona.

— Egy pályázó pöre az Akadémia ellen. Különös botrányba keveredett most a Magyar Tudományos Akadémia. Csuday Jenő dr. tavaly résztvett a Semsey-féle huszezer koronás akadémiai pályázaton, mely Magyarország történetét, a honfoglalástól királyunk megkoronázásáig írta elő. Csuday minden tekintetben megfelelt a feladatának. Legnagyobb csodálkozására azonban a bíráló-bizottság, melynek Békeffy Remig dr. volt az előadója és Thaly Kálmán az egyik szavazója, minden indokolás nélkül elvetette munkáját s a díjat egyetlen pályázónak sem adta ki. Csuday ekkor erélyes lépéseket tett, hogy a kategórikus visszautasítás okait megtudja s arra a meglepő eredményre jutott, hogy pályamunkáját el sem olvasták azok, akik ítéltékzele felette. A felfedezés hatása alatt nyomban kétféle kerestetet adott be ugy a Tudományos Akadémia, mint az előadó ellen, követelve a huszezer korona kiutalását.

— A csendőrkard. Az orosz-lamosi (Torontál) csendőrök szakácsnője, Rác Anna, húst vásárolt a mészárszékben. Lázin mészáros a hús kimérése után a pénzt kérte. A szakácsnő azt állította, hogy már fizetett, még pedig ezüst koronást adott. Lázin erre a pénzes fiókjában levő összes pénzt megmutatta, azok közt azonban korona nem volt. Így hát hús nélkül ment haza a szakácsnő. Otthon elpanaszolta az esetet Szántó csendőrökvezetőnek. Ez kardot kötött és a mészároshoz ment, hogy elégtételt szerezzen magának és a — csendőrteljesítőnek. A mészáros épen reggelijénél találta, behívta a mészárszékbe, majd elzárva az ajtót, kardot rántott. Lázin, aki erős szál ember, szintén nem vette tréfára a dolgot, kicsavarta a csendőr kezéből a kardot és a most már kardja hüvelyével védekező csendőrt arcán és jobb fülén súlyosan megsebesítette. Erre a csendőr elmenekült. Lázin a csendőrség letartóztatta, Szántót pedig a szegedi közpórházba szállították. Lázin a nagyikindai törvényszék vizsgálóbírája szabadon bocsátotta, mert beigazolást nyert, hogy jogos önvédelemből védekezett a brutális csendőr támadása ellen.

— Alakuló olvasókör. Galsán az intelligencia, a kereskedők és iparosok polgári olvasókört alakítanak, s az e célból egybehívott gyűlés az alakulást kimondotta. Elnökké: Herman Gyula tanító. Alelnökké: Maszny János. Jegyzővé: Rozsnyai Lajos. Pénztárnokká: Holub Gusztáv. Könyvtárnokká: Nagy József. Háznagygyá: Kuhoreczik József. Választmányi tagokká: Szebeni József, Wojtek János, Pitzki József, Rezmán János, Boros Mihály és Ács István választották. A gyűlésen az alapszabályok lettek megalkotva és megerősítés végett a belügyminiszterhez lesznek felterjesztve. A kör az ideiglenes működését megkezdte.

— Az öngyilkos ispán. Tegnap lapunkban megírtuk, hogy Harsányi János, a Grosz-féle ternovai uradalom ispánja Pankotán halántékon lőtte magát és haldoklik. Grosz József annak a kijelentésére kért föl bennünket, hogy ő Harsányit nem küldte el szolgálatából, hanem csak Kovaszincra akarta áthelyezni. Egyébként a szerencsétlen ember visszaélt főnöke bizalmával s ez készítette a végzetes cselekedetre. Ez a bucsulevelemből is kiderült.

— Vásári lopások. A rendőrségen ma három izben tettek feljelentést a vásártéren elkövetett lopások miatt. Oprin Száváné zsebéből özeveg Schlézinger Edéné, notorius vásári tolvajná 14 korona erszényt akart kiemelni, de tetten érték. — Jovanovits Györgyné zsebéből Nagy János eigányfiu 5 korona 60 fillért lopott ki. — Simonits János pécskai lakos egy új gyermekocsit vett tizenegy koronáért. Déiben ebédre tért be a Kis Kereszt-be és a kocsit az ajtó előtt hagyta. Mire megebédelt és kijött a koresmából, a kocsit valaki ellopta.

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — 1 üveg likör aroma Vojtek és Weisznál. 171

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Érdekes pénzügyi hírek. A Magyar Pénzügy jelenti: A Hitelbank rt. Petrozsény, mely 1903-ban alakult 200,000 korona alaptőkével és a mult év végén felszámolásba ment át, most csődöt kért maga ellen, melyet a dévai törvényszék elis rendelt, tömeggondnokul Apáthy Arpád dr. dévai ügyvédet nevezvén ki. A bejelentési határidő április 30.

Gyulán új pénzügyi alakulását tervezik. Billitz Sándor, a pénzügyi intézet egyik alapítója közli, hogy bárha a részvényjegyzés teljes eredménnyel járt, különös tekintettel a kedvezőtlen pénzügyi helyzetre, amelyet a folytonos háborus hírek idéztek elő, a tervbe vett alapítás elmarad.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 26

Habár rendesen az időjárás jellegzetével szoktuk e rovatot kezdeni, ezuttal teljesen mellőzhetjük ezt, mivel ezidőszert a mezőgazdasági állapottal keveset törődnek. Mostanában a háborus hírek uralják a helyzetet. Amikor a háboru kitörését minden órában várták, az árak rohamosan emelkedtek, mig ma, hogy a békét általában hangoztatják, az irányzat alaposan ellanyhult.

A mai piac beolvadt a vásárba.

Névleges árak:

— mm. buza	13:80—00:00
Rozs	9:60—0:00
Zab	8:50—0:00
Árpa	7:80—0:00

A gabonaárak 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, március 26.

Amerika 1/2-el magasabb. Készáru 40 fillérig olcsóbb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza áprilisra ...	14.13—14.14	
Tengeri májusra	7.56—7.57	
Rozs áprilisra ...	10.43—10.44	
Buza májusra —	13.86—3.87	
Zab áprilisra ...	9.05—9.06	
Buza 1909 októberrel	11.26—11.27	
Rozs októberre ...	9.33—9.34	

Zárul 5 órakor.

Osztrák hitelrészvény ...	639.50
Magyar hitelrészvény ...	730.50

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Március 26. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérip; közép páronként 400—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérip; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 142—144 fillérip; fiatal közép páronként 240—280 kilogrammig terjedő súlyban 142—144 fillérip; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 142—144 fillérip.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban — fillérip; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérip; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérip.

Sertéslétszám: Március hó 21. napján volt készlet 21,922 darab, március 22. napján felhajtott 99 darab, március 22. napján elszállított 283 darab, március 24. napjára maradt készletben 21,737 darab. A hizott sertés üzlet irányzata: nyugodt.

931

IDEGENEK ARADON.

— Március 26. —

Fehér Kereszt szálloda. Schvarcz Andor lókereskedő Kiskőrös. — Albrecht György Lugos. — Berényi Imre utazó Budapest. — Berger Armin kereskedő Budapest. — Weisz Herman utazó Bécs. — Löbl Lipót utazó Budapest. — Magl Alajos kereskedő Gyalafalva. — Breuer Samu kereskedő Szentgothard. — Leiter Ignác kereskedő Nagykanizsa. — Mocsári Vilmos utazó Bécs. — Hoch Jenő kereskedő Nagykanizsa. — Weichselbaum Fülöp utazó Budapest. — Zimmer Bernát utazó Bécs. — Hönig Frigyes Arad. — Imre Lajos vállalkozó Nagyvárad. — Bargna Péter kereskedő Itália. — Hajdu Sándor utazó Pozsony. — Minich Ádám fakereskedő Perjámos. — Berecz Náthán utazó Bécs.

Központi szálloda. Leb Izrael utazó Budapest. — Márkus Mihály dr. ügyvéd Gyula. — Gál Arthur dr. ügyvédjelölt Buziásfürdő. — Weisz Adolf utazó Budapest. — Tenner Andor utazó Bilád. — Mandl Ferenc utazó Budapest. — Szakoleczay Mihály hivatalnok Budapest. — Schey Vilmos lókereskedő Budapest. — Sternbeim Ignác utazó Budapest. — Scheer Armin könyvelő Nagyhalmagy. — Messer Sámuel ügynök Budapest. — Bolgár Sándor utazó Temesvár. — Kramer Tivadar dr. gyáros Budapest. — Smiel Dávid igazgató Kolozsvár. — Kamer Miksa utazó Budapest. — Sal József asztalos Budapest.

Vass szálloda. Hitesy Gyula utazó Budapest. — Angyalathy Tódor utazó Budapest. — Papp Tódor dr. ügyvéd Nagyhalmagy. — Scheer Armin könyvelő Nagyhalmagy. — Ifj. Zádory Ferenc mézárós Brád. — Kállossy Samuné hivatalnok neje Birkis. — Kabács Antal gazdatiszt Tauc. — Strausz Samu kereskedő Makó. — Klein Márton kereskedő Budapest. — Szentei Ödön hivatalnok Budapest. — Radnai Simon hivatalnok Budapest. — Goldstein Etel magánzónó Nagyvárad. — Fischer Samu utazó Brün.

Pannónia szálloda. Halmai Jolán tanítónő Pankota. — Dér János lókereskedő Szabadka. — Jákóhalmi Márkus Izidor gyógyszerész Lipa. — Kónya András állami tisztviselő Mezőhegyes. — Mészáros Lajos építőmester Mindszent. — Szakál

Mihály vállalkozó Mindszent. — Grunschon Vilmos lókereskedő Budapest. — Balázs Menyhért lókereskedő Szabadka. — Kálnér Sándor lókereskedő Budapest. — Scheer Ede kereskedő Nagyhalmagy. — Schiller Mór birtokos és neje Pleskua. — Püski Károly gazdász Kisjésza. — Leitenbor György gazdász Kisjésza. — Biess Elemer és családja Rimaszombat. — Pestile Péra rézműves Lugos. — Pártos Jenő dr. ügyvéd Lugos. — Vajda Imre órás és neje Temesvár. — Weisz Ignác szállodás Lugos. — Polgár Károly kereskedő Pancsova. — Jelinek István birtokos Nagylak.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1909. évi március hó 27-én:

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor késéskelt helyárrakkal:

A Kossuth-szobor javára Gál Gyula közreműködésével:

Aranyhaju Tündér Ilona

és Argirus királyfi

vagy:

a vasorru boszorkány.

S Z E M É L Y E K:

A király	Várnay Jenő.	Okórszem	Szabó S.
A királyné	Lászy Etel	A jós	Ladiszlay J.
Zoltán	Mártonfi R.	Tündér Ilona	H Harmath J.
István	Delli Lajos.	A boszorkány	Benkóné.
Argirus	Kőrösey Jucl.	Bolond Istók	Faludy K.
Kakadu	Leővey Leo.	A vörös ördög	Kulcsár L.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Este fél 8 órakor, rendes helyárrakkal:

A) bérlet. A) bérlet.

Gál Gyula vendégfelleptével:

A vadkacsa.

Szombat 5 felvonásban. Irta: Ibsen Henrik. Fordította: Lukács György.

S Z E M É L Y E K:

Werle	Hunyady J.	Gina	Novák Irén.
Gregers. a fia	Mártonfi R.	Hedvig	Kőrösey Jucl.
Az öreg Ekdál	Várnay Jenő.	Sörbnyé	Zalav Margit.
Hjalmár	Gál Gyula.	Relling	Ditroi Mór.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor: 1909 március hó 27-én, szombat:

1. A cigányasszony. Színes látványosság — 2. Izidor bajban. Humoros. — 3. Kötélverés. Természet után. — 4. Feltékeny férj. Bohózat. — 5. Seta Versaillesban. Történelmi kép.

Tíz perő szünet.

6. Az alkotmány kihirdetése Konstantinápolyban. Természet után. — 7. Katonák átkelése egy folyón. Látványosság. — 8. Vasipar Svédországban. Természet után.

9. A fehér galamb.

Bohózat. Irta: Scagl

Előadások délután 5, este fél 7 és fél 9 órakor.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

NYILTTÉR.*

„NEW-YORK“

életbiztosító-társaság

alakult 1845 ben. Magyarországon 1886. óta.

A világ legnagyobb életbiztosító intézete.

A kötvények legliberálisabbak és megtámadhatlanok.

Elismert aktívák 2.750 millió korona

Fennálló biztosítások összege 9.838 millió kor.

Elvállal hadikockázatot bármily nagy összegre, a kötvény kiállításának napjától fogva azonnali érvényességgel.

Díjtételek halálesetre egy évre

1000 korona töve után	25 éves kor alapján	13:33
" " " "	26 " " "	13:53
" " " "	27 " " "	13:74
" " " "	28 " " "	13:96
" " " "	29 " " "	14:20
" " " "	30 " " "	14:45
" " " "	31 " " "	14:72
" " " "	32 " " "	15:01

korona s így tovább.

Azon biztosítottak, kiknek már New-York kötvényük van,

minden pótdíj, vagy díjemelés nélkül

a háboru veszélyére is biztosítva vannak.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Braun Mór főügynök.

Apponyi ut 8. szám.

1266

Háboru veszélyére szóló életbiztosításokat azonnali érvényességgel

a legméltányosabb módozatok és legelőnyösebb feltételek mellett köt

a „GRESHAM“

életbiztosító társaság

(tartalékalapjai a 240 millió koronát meghaladják.) Felvilágosítást és prospectust a társaság igazgatósága Budapest, V. Ferenc József-tér 5—6. saját palotájában, valamint összes képviselői díjmentesen és legkészségesebben adnak.

Aradi vezérügynökség: 1225

Löbl Gyula, Elekes Gáspár,

vezérügynök.

titkár.

Zrinyi-utca 4b.

Telefon 154.

Maradék vásznak.

A VÁSÁRON

271

át kivételes — olcsó — árjegyzések.

Vászon,
Chiffon,
Asztalnemű,
Törülközők,
Zsebkendők,
Női fehérnemű.

Rosenblüh H. és Társa
Alapított 1840. ARAD. Alapított 1840.

Legolcsóbb és legjobb bevásárlási ferrás.
Kirákatink megtekintését kérjük.

Óriási választék
ruha kelmékben,
mosó áruban,
Paplan,
Agyterítők,
Szőnyegek.

Varrás nélküli alsó lepedők, bőr erős, darabja 1 frt. 40.

1312 szám. 1909.

Hirdetmény.

Világos községénél egy végrehajtói állás lévén betöltendő, felhívtnak mindazok, kik az adóügyben és végrehajtási teendőkben jártassággal bírnak, hogy ez iránti folyamodványaikat alulírott községhez adják be.

Fizetés havi utólagos részletekben évi 1000 korona.
Világos, 1909. márczius hó 24-én.

Községi előljáráóság
Stéger Vendel,
jegyző.

1264

Van szerencsém az igen t. közönséget értesíteni, hogy **Aradon, Lázár Vilmos és Zrínyi-utca sarkán** levő modern **hentes áru üzletemben**

➡ husvétii sonkákat ➡

legjutányosabb ár mellett kiszolgálók.

Husáram következók:

Marhahus eleje 48 kr.	Növendék marhahus:
Leveshus 56 "	Eleje 48 kr.
Pecsenye hus 60 "	Hátulja 56 "
Gulyás hus 52 "	Gulyás 40 "
Sertés husok:	Fiatal borjuhus:
Szelet 72 kr.	Eleje 60 kr.
Karmanadli 80 "	Szelet 70 "
Máj zsír 72 "	

Kitünő tisztelettel 1251

Csokány Ernő.

Vegyeskereskedés

italmérés és trafikkal
forgalmas helyen, csa-
" ládi ügyek miatt "

➡ átadó. ➡

Cim a kiadóban. 1139

Stock-Cognac

≡ Medicinal ≡

szavatolt valódi bor-
párlat 259

Camis és Stock

gőzpároló telepéből

BARCOLA.

Egyedüli Cog-
nac-gőzfőzde,

állandó hivatalos

vegyi ellenőrzés

alatt. :- Kapható
minden jobb üz-
letben. —

Ügyes
lapkihordó pár
felvétetik.

Nagymennyiségű
pléh-pánt
és
maculatura
jutányos áron
eladó.

Könyvkötészetünkben
egy ügyes fia
tanulónak

3 korona kezdőfizetéssel

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Legújabb tavaszi újdonságok

női divat costümök
női divat felöltők
ottomán kabátok
igen nagy választékban

RADÓ GYULA

női felöltő áruháza

ARAD, a Minorita-templommal szemben.

APRO HIRDETÉSEK.

„Dalia“

jelige alatt a kívánt helyre levél ment. 1274

Kiadó

Egy 5 szobás utcai földszintes lakás parkas nagy udvarral. Évi bér 820 frt. Tökölly Imre-u. 52. 1265

Angol hölgy

órákat ad. (Berlitz módszer.) Érdeklődőknek szíveségből Kerpel Izsó ur ad további felvilágosítást. 1267

Megvételre keresünk

egy kétüléses motort és egy kérekpárt. Cím Zsigmondy hidépi-tése, Postafiók 18. 1271

Egy fekete

uszkár kutya, amely Káro névre hallgat elveszett, becsületos megtaláló jutalomban részesül Worafka huszárezredesnél, Batthyányi-utca 26. 1272

Vizsgázott

stabil fűtőt keresek azonnali belépésre, de legkésőbb április 1-sejére. Fizetés megegyezés szerint. Simon, gyárvezető Boros B.-tér 28. 1278

Kifutó fiu fizetéssel

felvételük Ingusz I. és fia könyvkereskedésében. Ugyanott egy 4 kerekű kézi kocsit megvételre kerestetik. 173

Eladó magánlak

6 szoba, fürdőszoba, nagy kert. Tökölly Imre-utca (Halász-utca) 45 sz. 1198

7—8000 ócska tégiát

sürgős megvételre keresek. Dávid Péter építési vállalkozó Aranykéz-utca 14. 1200

Veszek könyvtárakat

és hangjegyeket legmagasabb áron ugy helyben, mint vidéken is. Könyvtárak kiegészítése és berendezése. Antiquár könyvek nagy készlete. Irodai cikkek, nyomtatványok. Kerpel Izsó könyv-, papirkereskedése és kölcsönkönyvtára Aradon. 262

Szép gyümölcsfa

nagy mennyiségben kapható Labner György-utca 7 sz. alatt.

70—1909. végreh. sz.

Árverési hirdetmény

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírósnak 1908. évi Sp. 766 sz. végzése következtében Dr. Pop C. István aradi lakos javára, 265 kor. 30 f. s jár. erejéig 1908. évi szeptember hó 1-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 730 koronára becsült következő ingóságok, u. m. felülépitmény széna és deszka nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a nhalmagyi kir. járásbírósnak 1908. évi V. 265 5. számú végzése folytán 265 kor. 30 f. tőkekövetelés. ennek 1908. évi június hó 8 napjától járó 5% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 148 kor. 09 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Brusztur községben, alperes lakásán leendő megtartására 1909. évi március hó 31. napjának d. u. 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cikk 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyhalmagy, 1908. március hó 15-ik napján.

Riedl Ákos,

kir. bír. végrehajtó.

1263

Sarok üzlethelyiség kiadó.

József főherceg-ut. 12. számú házukban, Maros-utca sarkán levő

nagyüzlethelyiség kiadó.

A 20 méter fronttal bíró nagy helyiséget két vagy három részre osztva is bérbeadjuk.

Bővebb értesítést földszinten levő irodánk nyújt. 1212

Fodor és Reisinger.

Most jelent meg:

„Az új adótörvény ismertetője“ 1226

Mennyi adót fognak a kereskedők, iparosok, gazdák, valamint az összes foglalkozási ágak ezentul fizetni. — Népszerű utmutató az új adótörvényről követendő eljárások körül.

Bolti ára 60 fillér.

Ezen nagyterjedelmű fizet népszerűen a képviselőházi tárgyalások alapján ismerteti az adóreform minden fontos intézkedéseit. — Kapható

Weisz Leó könyvkereskedésében

Arad, Minorita-palota.

DIAMANT FERENC

villanyvilágítás, telefon és csengő berendező

Arad, Atzél Péter-utca 2.

(a színház főbejáratával szemben, Bobus-udvar.)

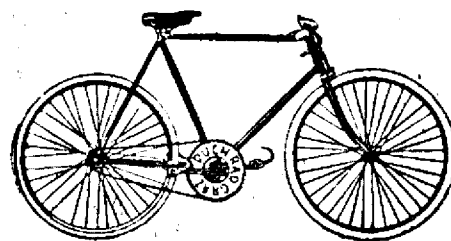
Telefon-szám 595.

Gáz- és villanylámpák,
csillárok, legjobb minőségű
gáz, villany, benoid
izzóttestek, ivilámpaszemek,
rechaud-k acetylen égők, üveg-
felszerelések: hengerek, ernyők,
tulipán és gyöngyök, szerelési
anyagok legolcsóbb árakban és
kivitelben. 227

Hammer Zs. és Társa

műszerész és mérlegkészítő 1202

Boros Béni-tér 1. sz. — Telefon sz. 370.

Dus választék Helikal-Premier.

Puch és Merkur kerékpárok-

ban. Eredeti Viktoria Centrál-

Bobbin varrógépekben és Sin-

ger karikahajós gépek.

Olcsó árak, kedvező fizetési feltételek.

Pontos kiszolgálás, szakszerű javító műhely.

Friss érkezésű

fűmagokat

legjobb csiraképes minőségben

örökzöld pázsitra és kertek díszítésére

ajánl legolcsóbb árakon

Dürr Gusztáv

csemege, fűszer, pezsgőbor és ásványvíz kereskedése

ARAD, a városházzal szemben.

Telefon 118. szám. 185

Telefon 410.

Telefon 410.

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelő

Arad, Batthyány-utca 18. szám.

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szíves tudomására hozni, hogy ez évi termésből szőlőpótláshoz is alkalmas nagymennyiségű

— 1 és 2 éves gyökeres Riparia Portalis szőlővessző —
ugyszintén több 100.000 darab kiváló szép

dusgyökéretű szőlőoltvány kerül mérsékelt áron eladásra.

Az oltványok és gyökeres vesszők aradi lakásomnál vannak raktározva s így minden megrendelőnek módjában van az anyag kiváló, jó minőségéről meggyőződést szerezni. 885

Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál

Winkler József,
Arad, Batthyány-utca 18.